

Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma osayleiskaava

Oikeusvaikutteinen, tavoitevuosi 2040

Kehityskuvasta annettu palaute ja kaavoittajan vastineet 23.11.2020

Mia Saloranta, Helena Ylinen

SMLM-osayleiskaavan kehityskuva oli nähtävillä 22.3. - 23.4.2019. Palautetta annettiin sekä kaavoittajan vastaanotoilla että sähköpostitse kirjaamoon. Tämä on kooste kaikista palautteista.

Ensimmäisessä taulukossa ovat asukkaiden ja maanomistajien mielipiteet (34 kpl). Jälkimmäisessä taulukossa ovat lautakuntien, viranomaisten ja yhteisöjen antamat palautteet (6 kpl). Kaavoittajan vastineissa kuvataan, miten palaute on huomioitu kaavan valmisteluvaiheessa.

Kylä	Palaute	Kaavoittajan vastine
Kalkunmäki (1)	<p>Omistan kiinteistöt Santti6:14 ja Santti II 6:22. Tällä hetkellä Santti on rakennettu ja sillä sijaitsee omakotitalo. Myöhemmin vanhempani ostivat Santti II tarkoituksena rakentaa siihen uusi omakotitalo. Tontti ostettiin isovanhemmiltani Ahrolan tilasta.</p> <p>Talolle haettiin rakennuslupa muistaakseni vuosina 1977-1978 ja se myönnettiin. Silloin kaavaa valmisteltiin ja sen johdosta siinä merkintä AP. Uusi omakotitalo jäi kuitenkin rakentamatta ja myöhemmin ostin kiinteistön vanhemmiltani vuonna 1985 ja samalla tarkoituksena rakentaa, talo kun pääsen eläkkeelle ja palaan takaisin kotikuntaani.</p> <p>Tästä syystä haluan huomauttaa, että alun perin Santti II on tarkoitettu rakennusmaaksi eikä maisemallisesti haittaa kaavoitusta. Lisäksi kiinteistölle on haettu tieyhteys, joka on perustettu Santti-kiinteistön rasitteeksi.</p> <p>Viime kesänä liityin Santin osalta kunnalliseen viemäriverkon osakkaaksi ja rakensin jätevesijärjestelmän hankintoihin suunnitelmassa jatkaa sitä Santti II kiinteistölle.</p> <p>Toivon, että nämä seikat huomioiden Santti II pysyy edelleen kaavoituksessa rakentamiskelpoisena alueena eli kuten vanha kaavamerkintä AP oli vanhassakin kaavassa.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa ei ole osoitettu rakennuspaikkaa kiinteistölle Santti II. Kaava-alueen rajausta ja rannan emätilatarkastelua tarkistetaan tältä osin kaavan ehdotusvaiheessa.</p>
Kalkunmäki (2)	<p>409-6-23 /4: palstan länsinurkan kohdalle on merkitty luontoarvo. Kyseessä on notko johon kertyy sulamisvesiä, paikalla ei ole erityisiä luontoarvoja. Toivotaan, ettei kaavamerkintä haittaa alueen metsätalouskäyttöä. Tämä voisi olla myös rakennuspaikka. (Paikka merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle).</p>	<p>Alueen merkintä on M-1, maa- ja metsätalousvaltainen alue.</p>
Kalkunmäki (3)	<p>Mielipiteemme kiinteistö Rantapiitta108-409-6-24 koskien rakentamisen rajoittamista. Vastustamme tätä, sillä alue on ollut aiemmin ollut rakentamisvyöhykettä ja sille on tarkoitus rakentaa vakituista asumista. Uusi viemärintiliittymäkin on jo valmiina ja liittymismaksu maksettu. Mielipiteemme on että koko alue kokonaisuudessa säilytetään vakituisen rakentamisen vyöhykkeenä.</p>	<p>Alueelle merkitty rakennuspaikka / AO-1 mahdollistaa vakituisen asunnon rakentamisen.</p>

	<p><i>Lisäys kirjeeseen:</i></p> <p>Emätilaselvityksessä tulisi huomioida, että Ahrolan maista on lunastettu maata vt3:n alle, ja tie on pirstonut viljelysmaat.</p>	
Kalkunmäki (4)	<p>Vaadin, että tontin 108-409-6-24 mahdollinen rakentamisoikeus säilyy. Myydessäni päätäen v. 2009 hintamäärityksessä lähdettiin siitä, että pidätetty määräala on tonttimaata. Samoin kun xxx osti osuutensa 22.4.2015 tonttimaan hinnalla uskottiin kaavamerkin AP säilyvän myös tulevaisuudessa.</p> <p>Lisäksi kunta rakennutti juuri äsken tonttiamme sivuavan viemäriinjan, joka puoltaisi rakentamismahdollisuutta myös tulevaisuudessa.</p> <p>Maaston muodot ovat myös sellaisia, että mahdolliset rakennuksen eivät edes näkyisi Maisematieltä käsin.</p>	Alueelle merkitty rakennuspaikka / AO-1 mahdollistaa vakituisen asunnon rakentamisen.
Mahnala (5)	<p>Kiinteistö 416-1-98: onko mahdollista jakaa kahteen rakennuspaikkaan?</p> <p>Huomio Mahnalan uimarannasta: Kunta omistaa rannan, sitä vuokraa Mahnalan Maamiesseura, joka ei ole halukas jatkamaan ensi vuonna päättyvää vuokrasopimusta. Mikä on uimarannan tulevaisuus?</p>	<p>Kiinteistö on kokonaisuudessaan ranta-alueita. Ranta-alueen emätilaselvityksen mukaan kiinteistöillä ei ole oikeutta toiseen rakennuspaikkaan.</p> <p>Kunnan suunnitelmissa on turvata uima-alueen käyttömahdollisuus tulevaisuudessakin. Kaavassa on uimarantamerkinä.</p>
Mahnala (6)	<p>Asuttuani kauan Mahnalassa ja käytyäni myös koulua aikoinaan siellä, ajattelin kirjoittaa tuosta kaavoittamisesta mielipiteeni. Ennen Mahnalassa oli tilaa mennä ja liikkua, mutta nykyään ei. Pienen tilallisen tyttärenä ja edelleen eläimiä Mahnalassa pitäneenä ajattelin kysellä onko Hämeenkyrössä mietitty sellaista asiaa, että eläimetkin tarvitsevat oman tilansa missä mennä ja olla? Valoitan hiukan, vanhempani asuvat Huomentielle jossa meillä on hevostoimintaa ja nyt olen viimeistään saanut tarpeekseni viemäriverkoston vetämisestä juuri kyseiselle tielle. Oletteko te ajatelleet, että tallimme taakse nousisi taloja ja näin ollen hevostoimintamme kärsisi siitä??</p> <p>Jos löytämäni kiinteistötunnus pitäneen paikkansa niin tässä tämä 108-416-0001-0026-F Hevostoiminta meillä on harrastustoimintaa, mutta hevosten kanssa tulee liikkua lähipuolilla, metsäautoteillä ja ihan tuolla Huomentielle joudun myös hevosilla menemään, joten toivottavaa olisi ettei liikenne siinäkään lisääntyisi! Tänne on jo ihan tarpeeksi kaavoitettu, joten maaseutumaisuus katoaa tästä pitävästä vallan ja ihmiset liikkuvat siellä missä hevosetkin ja olenpa jo niihinkin törmännyt jotka eivät tykkää että hevoset luonnossa kulkevat ja kakkaavat... Toiveita näin pienellä tontilla on myös laajentamiselle, siksi toivonkin, ettei ympärille rakennettaisi taloja ja näin ei estettäisi sitäkin mahdollisuutta! Toki maanomistajien täytyy se myös ymmärtää. Lisäksi edessämme oleva pelto ei näyttänyt olevan suojeltu, mielestäni pitäisi, koska peltoa täältä häviää paljon ja uutta ei tule!</p>	<p>Alue on määritelty kuuluvaksi edullisimpaan rakentamisvyöhykkeeseen, koska se on lähellä koulua ja viemäriä sekä kevyen liikenteen väylän varrella. Hyvästä sijainnista johtuen ja emätilaselvityksen perusteella Huomentien varrelle on osoitettu useita uusia rakennuspaikkoja. Silti Mahnalan harjulla on vielä tilaa liikkua. Hevosharrastuksen tulee olla mahdollista Mahnalassa jatkossakin. Ratsastus on lähtökohtaisesti jokamiehenoikeutta, mutta se voi olla maastoa ja tiestöä kuluttavaa. Ratsastusreitit ei merkitä kaavaan, joten toisten mailla ratsastaminen mahdollistuu parhaiten maanomistajien luvalla.</p> <p>Ohjeellisia ulkoilureittejä tarkastellaan uudelleen kaavan ehdotusvaiheessa.</p> <p>Uudet rakennuspaikat sijoittuvat pääasiassa yksityisteiden varsille ja toteutuessaan tulevat lisäämään niiden liikennettä. Kaavoituksen kuluessa kunta voi laatia tiedotteen siitä, mitä velvoitteita ja vuosittaisia kustannuksia uusille asukkaille tulee heidän liittyessään yksityistiehen ja miten yksityisteiden hoitokunnat voivat huomioida uudet rakennuspaikat ja rakentamisaikaisen liikenteen.</p> <p>Mainittu pelto on suurimmalta osaltaan osoitettu maatalousalueeksi (M-1).</p>
Mahnala (7)	<p>416-1-129: Uusi rakennuspaikka tilakeskuksen viereen, nykyisen kakkosasuinrakennuksen kohdalle. Lohkotaan omaksi kiinteistöksi. Alaskylään voisi lisätä muitakin rakennuspaikkoja, koska siellä on vetovoimainen maisema ja on viemäriin toiminta-alueella.</p>	<p>416-1-129: Nykyinen "kakkosasuinrakennuksen" paikka on mahdollista lohkoa omaksi kiinteistöksi, mutta uutta rakennuspaikkaa ei ole</p>

	<p>416-5-27: Maisematien ja Miharinlammentien risteyksessä olisi hyvä rakennuspaikka.</p> <p>Huomentien varrella, kauempana Maisematiestä, on merkitty I-vyöhykettä. Rakennuspaikat eivät olisi vetovoimaisia näin kaukana Maisematiestä, parempiakin paikkoja Mahnalasta löytyy.</p>	<p>kaavaluonnoksessa esitetty. Arvokkaan maiseman ja historiallisen kulttuuriympäristön vuoksi Alaskylä ei ole uudisrakentamiseen hyvin soveltuvaa aluetta.</p> <p>416-5-27: Rakennuspaikan mahdollisuus voidaan tarkistaa kaavan ehdotusvaiheessa.</p> <p>Huomentien alue on määritelty kuuluvaksi edullisimpaan rakentamisvyöhykkeeseen, koska se on lähellä koulua ja viemäriä sekä kevyen liikenteen väylän varrella. Hyvästä sijainnista johtuen ja emätilaselvityksen perusteella Huomentien varrelle on osoitettu useita uusia rakennuspaikkoja. Rakennuspaikat toteutuvat vain maanomistajan aloitteesta.</p> <p>Ko. rakennuspaikkoja voidaan palautteen perusteella siirtää tai harkita uudelleen kaavan ehdotusvaiheessa.</p>
<p>Mahnala (8)</p>	<p>416-1-272: Nykyisessä kaavassa kiinteistöllä on kolme RA-paikkaa. Toiveena on kaksi RA-paikkaa tähän ja kolmas rakentamaton RA-paikka halutaan siirtää kiinteistölle 416-1-227 (Paikka merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle). Tiloilla 1-272 ja 1-227 on sama emätila.</p> <p>416-1-227: Taluskeskuksella tulee olla mahdollisuus laajentua, mahdollisesti rakennetaan uusia tuotantorakennuksia. Punainen vyöhyke tulisi rajata vähän kauemmaksi taluskeskuksesta.</p> <p>414-2-98: Maisematien varressa olevan pellon takana rinteessä mahdollisia rakentamisen paikkoja, ei rakentamista pellolle.</p>	<p>Nykyisen osayleiskaavan rantarakennuspaikat (RA), jotka eivät ole toteutuneet, eivät siirry sellaisinaan uuteen kaavaan. Nykyinen yleiskaava on laadittu 1992, ennen nykyistä maankäyttö- ja rakennuslakia, joten sen ratkaisut ja mitoitusperusteet sekä niitä tukevat selvitykset eivät ole voimassa oleviin lainsäädäntöihin, suunnittelukriteereihin ja -ohjeistuksiin sekä tavoitteisiin verraten riittävät. Valtakunnallisesti yleisen käytännön ja viranomaisohjeistuksen mukaan vanhan rakennuslain aikana laadittujen yleiskaavojen toteutumattomia rakennusoikeuksia ei siirretä uusiin yleiskaavoihin.</p> <p>Kaavaluonnoksessa ovat mukana toteutuneet rekisteröidyt rantarakennuspaikat. Uudet rantarakennuspaikat on mitoitettu nykyisen käytännön mukaisen emätilaselvityksen perusteella, jolloin on huomioitu ajantasaiset selvitysaineistot ja kriteeristöt.</p> <p>Nykyinen osayleiskaava on voimassa toistaiseksi. Siinä osoitetut rantarakennuspaikat siirtyvät uuteen kaavaan vain siinä tapauksessa, että ne ovat toteutuneet (tai niiden rakentaminen on aloitettu) ennen uuden kaavan lopullista rantamitoitusta (Ks. maanomistajille lähetetty kirje.)</p> <p>Kyiseisessä tapauksessa selvitys mahdollistaa emätilalle yhden uuden rantarakennuspaikan, joka kaavaluonnoksessa sijaitsee kiinteistöllä 416-1-227. Kiinteistölle 416-1-272 ei ole osoitettu rakennuspaikkoja. Kaavan ehdotusvaiheessa rakennuspaikan sijainti voidaan palautteen perusteella siirtää saman maanomistajan toiselle kiinteistölle. Mikäli ennen uuden kaavan lopullista rantamitoitusta toteutuu (rakentaminen aloitettu) vanhan kaavan mukaisia rantarakennuspaikkoja, ne pyritään ottamaan mukaan uuteen kaavaan, ja vastaavasti uusien rantarakennuspaikkojen määrä todennäköisesti pienenee lopullisessa kaavassa. Tilanne tarkistetaan ennen kaavan ehdotusvaiheen nähtäville asettamista.</p>

		<p>AM-1-alue on rajattu siten, että maatalouden edellyttämän lisärakentamisen tulisi olla mahdollista. Rajausta voidaan harkita tarkistettavaksi palautteen perusteella.</p> <p>Kiinteistölle 414-2-98 on osoitettu yksi rakennuspaikka pellon taakse rinteeseen.</p>
Mahnala (9)	<p>Huomautukset koskevat Mahnalalan Taivallahdentien lähellä olevia peltoja, jotka ovat nykyisin viljelysmaana ja mielestämme ne sellaisina pitäisi myös säilyttää.</p> <p>Pellot ovat Taivallahdentien molemmin puolin rantaa kohti viertävässä rinteessä. Toisella puolella on meidän eli Mäkipelto -tilan peltoa ja toisella puolella tilan Mäntyrinne peltoa. Maisema on nykyisellään kaunis, idyllinen maalaismaisema, jonka halki kulkee pieni hiekkatie johtaen rantaan saakka usealle kesäasunnolle. Maisema muuttuisi radikaalisti, jos pellot täyttyisivät asuintaloista.</p> <p>Mäntyrinteen tilan maista on lohkaistu 13 tonttia kesämökki- ja asuintalotontteiksi. Emätilatarkastelussa tulee tämä huomioida ja rajoittaa lohkomista. Otimme kantaa jo aikaisemmin Mäntyrinteen pellolta myytyjen tonttien rakennuslupavaiheessa. Maaseudun maisema-arvoihin ei sovi se, että peltoja rakennetaan tiheästi. Mäntyrinne -tilan omistajat eivät asu tilalla eivätkä edes Suomessa, joten heillä lienee tarkoitus myydä maita jatkossakin. Maat saisi myytyä myös viljelysmaana helposti, mutta hinta on tietenkin pienempi.</p> <p>Toivomme, että meidän täällä samassa paikassa kauan asuneiden ihmisten toiveet huomioitaisiin.</p>	Taivallahdentien varrella, rantaa kohti viettäville pelloille ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja.
Mahnala (10)	<p>Haluisin kommentoida kaavaa Taivallahdentien osuudelta - koskien varsinkin itäpuolta.</p> <p>Kantatilasta Mäntyrinne on jo tähän mennessä myyty 13 tonttia ja nyt suunnitelmien mukaan koko kantatilan ympäristö on tarkoitus kaavoittaa.</p> <p>Käsitykseni mukaan kantatilan omistajat eivät ole enää muuttamassa takaisin Suomeen eikä heillä näin ollen ole muuta tarkoitusta kuin rahastaa maat.</p> <p>Kaavoittamalla ja rakentamalla näin tiheään menetetään alueen maaseutumaisuus, eikä tämä koske vain tätä aluetta. Toivoisin kaavoitukseen riittävää väljyyttä, maaseudun arvoja kunnioittaen - ettei alueesta muodostu kaupunkimaista pientaloaluetta.</p>	<p>Taivallahdentien varrella, rantaa kohti viettäville pelloille ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja.</p> <p>Kaavan tavoitteena on mahdollistaa monipuolinen pientalorakentaminen ja vapaa-ajanasuminen maaseutuympäristössä samalla turvaten maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Uusia rakennuspaikkoja on osoitettu tiheimmin viemärin varrelle ja koulun sekä päiväkodin läheisyyteen, mutta kaupunkimaista pientaloaluetta yleiskaavalla ei ole mahdollista toteuttaa. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on pyritty säilyttämään maaseutumainen väljä rakenne, ja vaadittavat isot kiinteistökoot edesauttavat tätä. Kun rakennuspaikat voivat toteutua vain maanomistajan aloitteesta, on todennäköistä, että kaavassa osoitetuista rakennuspaikoista toteutuu vain osa.</p>
Mahnala (11)	<p>Mahnalassa Nikkilän tilan (10:33) mailla tehtyyn luontoselvitykseen lisäisin muutaman asian. Hälimäki Taivallahden rannassa (luontoselvitys nro 81). Nähdäkseni alue on hyvin perinteistä alueella olevaa talousmetsää, jota on hoidettu viimeiset vuosikymmenet karjanlaitumena. Ensinnäkin se on ollut vasikoiden hakalaitumena. Sittemmin siellä laidunsi hevoset. Nyt se on ollut hiehojen laidun käytössä. Sellaisessa käytössä sen nään olevan myös tulevaisuudessa, jossa hoidetaan metsää myös. Enkä näin ollen näe siellä mitenkään normaalista perinteisestä maalaismaisemasta poikkeavia luontoarvoja. Eläimet pitää ympäristön siistinä. Ihmettelen kovasti, kun tämä raja on viety rantaan asti. Nään juuri kyseisen paikan tilani mahdollisena</p>	<p>Luontoselvityksessä Hälimäelle on merkitty paikallisesti arvokas hakamaa, joten alueen luonto- ja maisema-arvot säilyvät parhaiten laidunnusta jatkamalla. Kaavassa on merkintä MY eli maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä maisemallisia arvoja.</p> <p>Olemassa oleva rantasauna on huomioitu kaavassa.</p>

	<p>rantarakentamispaiikkana. Paikalle menee tie ja siellä on vieressä jo yksi 1970-luvulla rakennettu saunarakennus. Lisäksi rakennus ei vie mistään päin maisemaa järvelle. Vanhassa kaavassa meidän maalla on ollut tämän olemassa olevan saunarakennuksen lisäksi kaksi rakennusoikeutta. Olen tuonut omista vaatimuksistani julki aina, että nämä tulisi säilyttämään myös uudessakin kaavassa. Olen myös tuonut julki, että toinen rakennuspaikka olisi Meidän tilalle 1980-luvulla ostetulla palstalla, joka sijaitsee pukinniemiessä taivallahden rannalla (tilanro 32:0).</p> <p>Tämän lisäksi mainitsen, että kaavaan mahdolliseksi asuinrakentamisen alueeksi merkitty Nikkilänharju (sijaitsee myös tilan 10:33 alueella) tulisi olla maatalousrakentamisen alueena. En näe sitä mitenkään oman toimintani kannalta asuinkäytössä. Eikä minulla ole suunnitelmia sinne rakentaa asuinkiinteistöjä. Mutta maatalousrakentamisen paikkana tulevaisuudessa sen näen vahvasti. Eli mikäli alueen kaavamerkintä häiritsee maatalousrakennuksen rakentamislupaa. En halua missään tapauksessa siihen kaavassa merkittävän asuinrakennusalueita.</p>	<p>Kyiseisellä kiinteistöllä on nykyisessä kaavassa saunapaikan lisäksi yksi loma-asunnon rantarakennuspaikka (ei kahta). Oikeus säilyä uudessa kaavassa, koska emätilaselvityksen mukaan kyiseisellä tilalla on oikeus yhteen uuteen rantarakennuspaikkaan. Maanomistajan palautteen perusteella rantarakennuspaikka on sijoitettu kiinteistölle 32:0.</p> <p>Nikkilänharju on kehityskuvassa (osin) määritelty kuuluvaksi edullisimpaan asuinrakentamisvyöhykkeeseen, mutta palautteen perusteella tilan 10:33 alue on kaavassa lähes kokonaan varattu maa- ja metsätaloudelle (M-1). Emätilaselvitys mahdollistaa kiinteistölle useita rakennuspaikkoja, joten kiinteistön eteläreunalle on merkitty kaksi uutta rakennuspaikkaa. Rakennuspaikat voivat toteutua vain maanomistajan aloitteesta. Rakennuspaikkojen poistamista ja siirtämistä voidaan harkita palautteen perusteella kaavan ehdotusvaiheessa.</p>
<p>Mahnala (12)</p>	<p>Pidän Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkylän osayleiskaavan kehityskuvaehdotusta positiivisena asiana Mahnalan kehitystä ajatellen. Omistan Mahnalassa 2,5 ha tontin 108-416-1-258 Monneronmäki osoitteessa Maisematie 706/13. Tonttini pohjoisosassa nykyisellä AP-alueella on 25 m² saunamökki ja 30 m² autotalli. Saunamökin edessä on 1 ha pelto sekä vuonna 1973 istutettu 0.7 ha koivikko tontin itäreunassa. Käsittääkseni nämä alueet oltaisiin muuttamassa "Edullisin (vakituinen asumisen) rakentamisenvyöhykkeeksi".</p> <p>Hämeenkyrön kunnan tiedotustilaisuudessa 3.4.2019 jyväpirtillä kehoitettiin maanomistajia kertomaan suotuisista rakennuspaikoista. Mielestäni itäisen koivikkoni pohjoisosa sopisi rakennuspaikaksi. Alue on 50 m leveä itä-länsi suunnassa ja kirkkojärvestä koivikon pohjoisreunaan on 140 m. Lisäksi koivikon pohjoispuolella olevalla AP-tontilla 1:213 on tierasite Maisematielle jo olemassa. Vastaavasti 1 ha pellolle saisi rakennuspaikan soviteltua nykyisen saunamökin eteen.</p>	<p>Kiinteistölle 108-416-1-258 on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka.</p>
<p>Mahnala (13)</p>	<p>Pidän Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkylän osayleiskaavan kehityskuvaehdotusta positiivisena asiana Mahnalan kehitystä ajatellen. Omistan Mahnalassa tontin 108-416-0001-0257-X.</p> <p>Tontilla on ympärivuotinen vapaa-ajan asunto sekä saunarakennus. Meillä on kunnan vesiliittymä ja viemäriin liittymään olemme liittyneet.</p> <p>Tonttimme itäinen osa olisi ehdottomasti suotuista rakennusmaata, nykyään siinä on koivikko. Läntinen osa tontista, jossa nyt on peltoa saisi jäädä nykyisen kaavan mukaiseksi.</p> <p>Toivottavasti huomioitte asian ja annan lisätietoja asiaan liittyen.</p>	<p>Kyiseinen kiinteistön osa on liian pieni pinta-alaltaan, jotta siihen voisi osoittaa uuden rakennuspaikan.</p>
<p>Mahnala (14)</p>	<p>Seppälän tilan 108-416-2-170, Keski- 108-416-8-4 ja 108-416-5-49 ja 108-416-5-77 omistajana vaadin, että luontoselvityksessä Purimon rannan kuvio nro 120 jätetään kaavaan merkitsemättä paikallisesti arvokkaana (P) tai (-) paikallisesti arvokkaana. Luontoselvityksessä ei ole alueelta löytynyt mitään merkittävää arvokasta luontokohdetta. Muutama kukkiva huhtakurjenpolvikin vaatii ihmisen normaalin maankäytön kukkiakseen. Rantavyöhyke ei ole myöskään luonnontilainen. Rantapuuston säilyttäminen vaatii normaalia metsänhoitoa kasvitautilien, eläintuhojen ja metsäpalojen varalta. Luontoselvityksessä oleva suositus vaikeuttaa rantavyöhykkeen säilymistä puustoisena. Alue on myös rakennettu ja alueella on hyviä rantarakennuspaikkoja ja tämä turha merkintä vaikeuttaa tulevaa maankäyttöä. Tila nro 108-416-2-170 Kakkurinlammen rannalla sijaitsevalla suoalueella on vanha</p>	<p>Osayleiskaavaa valmisteltaessa vain kaavakartasta ja sen merkinnöistä ja määräyksistä tulee oikeusvaikutteisia. Asiantuntijan laatima luontoselvitys on maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämä selvitys ja toimii osayleiskaavan laatimisen tausta-aineistona.</p> <p>Luontoselvityksessä Purimon rannan kohde on karu kallioketo ja rantametsä. Selvityksen mukaan Niemenmaan alue on muutoin pitkälti käsitelty ja maatalouden tai metsätalouden käytössä, joten verrattain hyvin säilynyt rantavyöhyke on paikallisesti monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue. Alue suositellaan säilyttämään puustoisena ja</p>

	<p>turpeennostopaikka, jonka toiminta on turvattava myös tulevaisuudessa. Luontoselvityksessä esitettävä suositus on omistamani maa-alueen osalta jätettävä pois kokonaisuudessaan.</p> <p>Vaadin että edellä mainitut seikat huomioidaan jo kaavaa tehdessä ja poistetaan luontoselvityksestä turhina ja virheellisinä suosituksina.</p>	<p>rakentamattomana, ja ikääntyneitä puita ja lahopuuta suositellaan säästämään. Kaavassa alueen merkintä on MY, maisemallisesti arvokas metsäalue.</p> <p>Kakkurinlammen rannalla luontoselvityksen kohde (Mahnala 21) ulottuu vain hyvin pieneltä osin kiinteistölle 416-2-170. Selvityksen mukaan lampea voidaan pitää monimuotoisuuden kannalta paikallisesti arvokkaana kohteena. Kohde 21 on suorantaa ja paikallisesti arvokas (p); alue suositellaan jättämään lisärakentamisen ulkopuolelle. Kaavassa alueen merkintä on M-1, maa- ja metsätalousvaltainen alue.</p> <p>Laadittu luontoselvitys toimii uuden osayleiskaavan laatimisen taustaineistona eikä sen suosituksia ole syytä muuttaa. Paikallisesti merkittäviä kohteita (p) ei ole merkitty osayleiskaavaan luo-alueina.</p>
<p>Mahnala (Muotiala) (15)</p>	<p>416-3-40/2: sopisi kokonaan rakentamiseen. 416-3-40/4: mahdollinen rakennuspaikka metsäsaarekkeen suojassa. 416-3-40/3: Raattajärventien ja Pietiläntien risteuksen kaakkoispuolella olisi hyvä rakennuspaikka. Lasketaanko se rantarakennuspaikaksi? (Paikat merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle.)</p>	<p>Palstalle 2 on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka.</p> <p>Palsta 4 on maisemallisesti arvokasta peltoaluetta, jolla sallitaan ainoastaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen.</p> <p>Palstalla 3 teiden risteyksessä on maa- ja metsätalousaluetta, joka on ranta-alueen ulkopuolella. Alueella rakentaminen tapahtuu suunnittelutarveratkaisujen kautta.</p>
<p>Mahnala (16)</p>	<p>Maatilatalous on vaikuttanut kansallismaiseman kehittymiseen ja ylläpitää sitä, kuten kehityskuvan selitysosassa todetaan. Avonaisen viljelymaiseman säilyttämisen vuoksi on erityisesti vältettävä peltolohkojen pirstoutumista viljelykelvottomiksi. On tärkeää, että kaava mahdollistaa viljelyn ja viljelytekniikan kehittymisen. Kehitys mahdollistaa tulevaisuudessa tuotannon myös sellaisilla alueilla, joita ei nykyisillä menetelmillä pidetä parhaina. Uudet viljelytekniikat saattavat vaatia erilaisia tilapäisiä rakennelmia, kuten katteita, aitoja ja katoksia. Kaava ei saa estää tai vaikeuttaa niiden käyttöä tai pystytystä.</p> <p>Tilakeskusten nykyinen sijainti voi tulevaisuudessa osoittautua hankalaksi tuotannon kehittämisen kannalta, minkä vuoksi on tärkeää, että kaava ei estä tuotantorakentamista nykyisten tilakeskusten ulkopuolelle, tai niistä täysin erilleen. Tämä asia on huomioitava erityisesti niillä alueilla, jotka merkitään edullisimmaksi rakentamisvyöhykkeeksi. Merkintä ei saa estää tai haitata maatilatalouteen liittyvää rakentamista.</p> <p>Rakentamiselle edullisella vyöhykkeellä on sallittava maatilarakentamisen lisäksi myös muiden elinkeinojen rakentaminen. Esimerkiksi kaupan sijainti tämän tyyppisellä alueella riippuu ensi sijaisesta alan toimijoiden näkemyksistä, eikä kaupan sijaintia pidä rajoittaa tai määrätä kaavalla. Kehityskuvan mukaan suuri osa alueesta jää suunnittelutarveratkaisua vaativaksi alueeksi. Mikäli halutaan asutuksen lisääntymistä alueella, on suunnittelutarveratkaisuihin suhtauduttava pääosin myönteisesti.</p> <p>Omistamani kiinteistön (108-416-2-172) läheisyydessä olevalle asemakaava-alueelle sijoittuvaa suojavyöhykettä ei saa merkitä rakentamiselle edulliseksi alueeksi.</p> <p>Valtaosa kaavan alueesta on metsiä. Metsillä on vaikutusta maisemaan, ja on huomattava, että metsä ei ole jatkuvasti samassa vaiheessa, vaan eri kasvu- ja kehitysvaiheet seuraavat toisiaan. Näissä vaiheissa metsissä tapahtuu muutoksia ihmisen ja luonnon toimesta. Näitä</p>	<p>Maatalouden ja liitännäiselinkeinojen tarpeet huomioidaan kaavassa, mm. maanomistajilta saadun palautteen perusteella siten, että maatalouskäyttöön tarvittavat alueet on kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi, vaikka ne sijaitisivat edullisella rakentamisvyöhykkeellä. M-1-alueelle saa rakentaa ilman suunnittelutarveratkaisua maatalaan kuuluvan talousrakennuksen sekä jo olevaan maaseutuyritykseen kuuluvan maa- ja metsätalouden tai sen liitännäiselinkeinon harjoittamista varten tarpeellisen rakennuksen (MRL 136 §).</p> <p>pl-merkinnällä on osoitettu varaus lähipalvelujen sijoittumiselle, tarkoittaen myös kauppaa. Lisäksi AO-alueilla (Erillispientalojen alue) rakennusoikeudesta voidaan 40% käyttää mm. liiketilaksi.</p> <p>Suunnittelutarveratkaisuihin suhtaudutaan lähtökohtaisesti myönteisesti, ja päätös on myönteinen, kun se täyttää MRL 136 §:n edellytykset. Kuitenkin tarkoituksenmukaista on, että alueella ensisijaisesti toteutuvat kaavaan merkityt rakennuspaikat.</p> <p>Uusi osayleiskaava ei tuo muutoksia Mahnalan asemakaava-alueelle.</p> <p>Kaavan yleismääräyksissä todetaan: puiden kaatamista ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa SL-, Natura-, MA-, MU- ja MY-alueilla eikä alueilla, jotka on rajattu luo-1-, luo-2-, luo-3-, s-1- tai arvokkaan</p>

	<p>muutoksia ei saa asettaa lupia vaativiksi. Metsien moninaiskäyttö ja lähimetsien ulkoilukäyttö on pääsääntöisesti lainsäädännöllä mahdollistettu ilman lupia. Kaavamerkintöjä voitaisiin tarvita, mikäli haluttaisiin mahdollistaa muutakin kuin vain maanomistajan lupaa vaativaa toimintaa. Metsästysoikeudet on enimmäkseen vuokrattu alueen metsästyseuroille.</p>	<p>harjualueen tai geologisen muodostuman -merkinnällä. Vastaava määräys on Kirkkojärvi-Heinijärvi-Herttua-Jumesniemi -kaavassa.</p> <p>Kaavamerkinnät ja -määräykset tarkentuvat ehdotusvaiheeseen.</p>
Muotiala (17)	<p>Raimonjärven rannalla vapaa-ajanasunnon paikan ja nykyisen rakennusoikeiden määrän toivotaan säilyvän.</p> <p>Kiinteistölle 417-2-9 toivotaan 3 uutta rakennuspaikkaa.</p>	<p>Toteutuneet rakennuspaikat Raimonjärven rannalla säilyvät uudessa kaavassa. Loma-asuntopaikan rakennusoikeuden voi tarkistaa kaavamääräyksistä.</p> <p>Kiinteistölle 417-2-9 on osoitettu emätilaselvityksen perusteella yksi uusi rakennuspaikka.</p>
Muotiala (18)	<p>Kiinteistöt 417-3-14, 417-4-49, 417-2-41: toivotaan rakennuspaikkoja.</p> <p>416-10-34: RA-paikka, toivotaan että voisi rakentaa isomman loma-asunnon kuin nykyinen pieni mökki.</p>	<p>Kiinteistö 417-3-14/1: emätilaselvitys ei oikeuta rakennuspaikkaan ja kiinteistö sijoittuu maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle (MA).</p> <p>Kiinteistöt 417-4-49 ja 417-2-41 sijoittuvat ranta-alueelle, eikä emätilaselvitys oikeuta uusiin rakennuspaikkoihin.</p> <p>Rannan loma-asuntopaikkojen rakennusoikeudet määräytyvät RA-1-, RA-2- ja RA-3-kaavamääräysten mukaisesti.</p>
Muotiala (19)	<p>Esitämme kantamme kaavaluonnoksen rakentamista koskevista vyöhykkeistä. Hämeenkyrön Sasin kylässä, Raattajärventien 20 kohdalla sijaitseva peltoalue on nykyiseen karttaan merkitty maatalousalueeksi. Vyöhykekartalla pelto on merkitty mahdolliseksi uudisrakentamisen alueeksi. Mielestämme kyseinen peltoalue ja sen ympäristö ei miltään osin sovellu lisärakentamiseen. Alue on merkitty liitteenä olevaan karttaan.</p> <p>Alue on valtakunnallisesti arvokasta maisema- aluetta kansallismaisemaa, jota ei saa rikkoa rakentamisella. Sijainti kolmen suojellun Natura-alueen vieressä lisää alueen luonto- ja maisema-arvoja. Lähimpään Natura-alueeseen on matkaa alle 200 metriä. Maisema on säilytettävä avoimena viljelysmaana maatalouskäytössä. Pellot muodostavat kauniin yhtenäisen, kumpuilevan maaseutumaiseman.</p> <p>Alueelle aiemmin rakennettujen omakotitalojen määrä on jo nykyisin mielestämme riittävän suuri, osin ylimitoitettu. Osa omakotitaloista on rakennettu keskelle peltoalueita maisema- ja luontoarvojen vastaisesti. Arvokas maalaismaisema on muutosherkkä ja säilytettävä rakentamattomana maanviljelyyn.</p> <p>Lisääntyvä rakentaminen ja liikenne ovat merkittävä rasite alueen luontoarvoille ja maisemakuvan yhtenäisyydelle. Tiivis rakentaminen tuhoaa maalaismaiseman. Lisääntynyt ajoneuvoliikenne aiheuttaa jo nyt tieverkoston parannustarpeen, joka on nähtävissä Raattajärventiellä. Kävely/pyörätien teko Sasi kylän ja Maisematien välille parantaisi huomattavasti liikenneturvallisuutta.</p> <p>Nykyinen maankäytön suunnittelu pyrkii uudisrakentamiseen peltoalueiden ulkopuolelle, jota ilmeisesti tavoitellaan tämänkin kaavan laadinnassa. Kyseinen savinen pelto on hyvää viljelysmaata ja tekee maanviljelystä elinvoimaista myös tulevaisuudessa. Rakentaminen on</p>	<p>Palaute koskee ensisijaisesti n. 3 ha peltoaluetta, joka sijoittuu kiinteistölle 417-5-79. Maisemaselvityksen perusteella on todettu, että tietyin ehdoin paikalle voi osoittaa välttää rakentamista, koska se sulautuisi uudisrakennusten ryhmään eikä merkittävästi muuttaisi kaukonäkymää alueen ulkopuolelta katsottaessa, eikä pirstoisi viljelyalaa pienempiin lohkoihin.</p> <p>Kiinteistölle 417-5-79 emätilaselvitys osoittaa rakennuspaikkoja, joista 3 on osoitettu kaavassa, ja 2 niistä palautteessa tarkoitetun peltoalueen reunoille. Maisemallisesti herkällä alueella rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan olemassa olevien rakennusryhmien yhteyteen siten, että avoin peltomaisema ei rikkoutu.</p> <p>Osoitettu alue on vain pieni osa Sarkkilan viljelyaukeaa, joka muutoin on lähes kauttaaltaan merkitty maisemallisesti arvokkaaksi, avoimena säilytettäväksi peltoalueeksi (MA). Näin halutaan turvata myös lintujen levähdys- ja ruokailupaikat.</p> <p>Tavoitteellinen kevyen liikenteen verkosto myös Sasin ja Maisematien välille on huomioitu kaavassa.</p>

	<p>suunnattava niille paikoille missä maisemallisia arvoja ei rikota, kuten kaava-alueen etelä- ja pohjoispuolelle, esim. metsävyöhykkeiden reunaan.</p> <p>Kyseinen peltoalue on osa lintujen suosimista levähdyspaikka-alueista muuttoaikaan. Alueen pelloilla vierailee runsas lintulajisto esim. (laulujoutsen, kurki, fasaani, kuovi, useita hanhilajeja, yms.) sekä pesii useita eri lintulajeja. Useat haukka- ja pöllölajit käyttävät peltoalueita ravinnon hankkimiseen. Alue on Pirkanmaan suosituimpia lintuharrastajien havaintopaikkoja.</p> <p>Alue on harvinainen luontoarvokohde maalaismaisemassa. Kumpuileva ja mäkinen maisemakuva paljastuu maastossa kulkien. Suunnitelmat lisätä rakennuskantaa hyvin herkälle luontoalueelle on mielestämme tarpeetonta.</p> <p>Asukasmäärän lisäys tulisi toteuttaa uusilla asuinalueilla, kuten Sasin Aurinkopelto ja Mahnalan tontit.</p> <p>Hämeenkyrön kulttuurimaiseman säilyttäminen on ensisijaisen tärkeää nyt ja tulevaisuudessa. Maisema-arvoja tulee kaavasuunnittelussa huomioida enemmän.</p>	
Sarkkila (20)	<p>425-2-72, 425-2-86, 425-2-82: Kiinteistöille toivotaan rakennuspaikkoja maisemallisesti sopiviin kohtiin. Vesijohto tulee lähelle, samoin valokuitu. Koulukuljetukset toimivat jo alueella. Olisiko viemäriä mahdollista laajentaa Sarkkilaan? (Mahdolliset rakennuspaikat on merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle.)</p>	<p>Palautteessa toivotut rakennuspaikat sijoittuvat edullisuusvyöhykkeiden ulkopuolelle, eli alueelle, jonne ei osoiteta suoraan rakennuslupa-alueita oikeuttavia rakennuspaikkoja. Osa ehdotetuista rakennuspaikoista sijoittuu kaavaluonnoksessa M-1-alueelle, jossa rakentaminen ratkaistaan suunnittelutarveratkaisujen kautta. MA-alueella ei sallita uusia asuinrakennuspaikkoja.</p> <p>Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on arvioitu, että Raattajärventien alue viemäritäisiin 2030-35, laajemmin Sarkkilaan alueelle kunnan viemäriä ei ole suunnitteilla. (Vesihuollon kehittämissuunnitelma on ohjeellinen, ja sen linjauksia tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.)</p>
Sasi (21)	<p>Olemme seuranneet Hämeenkyrön kunnan SASI-MAHNALA-LAITILA-METSÄKULMA-KAAVAN valmistelua ja osallistuneetkin kertaalleen Jyväpirtillä pidettyyn yleisötilaisuuteen. Vielä en osaa sanoa pääsemmekö 3.4. tilaisuuteen, joten lähestyn näin sähköpostilla asiaa. Viimeisimmän(?) kaavaluonnoksen 18.3.2019 mukaan, kaavaan on lisätty jossain vaiheessa vaihtoehtoisia sijainteja kyläkaupalle. Huomasimme, että Sasin päiväkotia lähellä oleva keltainen ympyrä osoittaa melko lailla meidän omistamalle tontille. Meille ei ole tullut ainakaan tähän mennessä kunnalta mitään yhteydenottoa asiaan liittyen. Minkälainen ajatus tässä on taustalla ja onko kaavoituksessa otettu huomioon se, että esitetty kyläkaupan paikka on yksityisellä maalla, eikä kunnan maalla?</p> <p>Kyseinen tontti/rakennuspaikka on meillä ollut toistaiseksi "suunnitteluvaiheessa" mahdollista omakotitaloa varten joskus tulevaisuudessa (kiinteistöllä on valmius liittyä runkoviemäriin ja liittymät vesi + sähköliittymä on jo olemassa). Tästä syystä herää tietenkin kysymyksiä siitä, millä perusteella kunnan kaavaluonnos esittää meidän tonttia mahdollisena kyläkaupan sijaintina? Meidän omistama tontti on siis ympyrän keskellä oleva alue.</p> <p><i>(Toinen sp-viesti)</i> Koemme, että halusimme ja haluamme edelleen huomauttaa, että esitetty mahdollinen kaupan paikka Sasissa on siis meidän omistamaa maata (keltainen ympyrä meidän tontin kohdalla). Toinen asia on sitten se, että mielestämme meidän tontti on jo olemassa olevassa</p>	<p>Kaavaluonnoksessa Sasin päiväkodin lähelle on osoitettu pl-varaus, jonka on tarkoitus mahdollistaa lähipalvelujen, esim. pienen lähikaupan sijoittumisen asumisen lomaan. Merkintä ei pois sulje alueen asuinkäyttöä.</p> <p>Kaava-alueella on hyvin vähän kunnan omistamaa maata, joten myös lähipalveluja mahdollistavat kaavamerkinnot sijaitsevat yksityisellä maalla.</p> <p>Kiinteistörekisterin mukaan kyseisellä kiinteistöllä on omakotitalo, joten kaavassa sille on osoitettu olemassa oleva vakituinen asunto.</p>

	<p>osayleiskaavassa (31.8.1992) merkitty AP (asuinpientalo?)-alueeksi, joten olisi kovin outoa, mikäli tässä nyt päivittyvässä uudessa osayleiskaavassa meidän tontti ei voisi olla enää asuinpientalon mahdollinen rakennuspaikka?</p> <p>Tietenkin tonttimme voisi teoriassa olla myöskin mahdollinen kyläkaupan paikka, mutta tässä tapauksessa meitä ei enää kiinnosta rakentaa mahdollista omakotitaloa "kaupanpihapiiriin", koska asumisen rauha ei välttämättä ole kaupan vieressä paras mahdollinen, ottaen huomioon, että Sasin kylässä kyllä vapaata maata pitäisi riittää ilman että tarvitsee kovin tiiviisti rakentaa?</p>	
<p>Sasi (22)</p>	<p>Halusimme ilmaista eriävän mielipiteemme kaavan rajauksesta. Tonttimme sijaitsee mahdollisen tulevan osayleiskaavan rajan ulkopuolella, osoitteessa Sasintie 136/45 (tunnus:108-426-3-281).</p> <p>Mielestämme on vääriä, että maa-alamme jää rakentamista suosivan alueen ulkopuolelle. Nykyinen rajauseriarvoistaa maanarvon kaava-alueen sisä- ja ulkopuolella, eikä maa ole yhtä arvokasta kaikille kyläläisille, vaikka maantieteellisesti olemme kaikki samalla alueella ja saman kylän kyläläisiä.</p> <p>Mikäli jäämme kaava-alueen ulkopuolelle, mahdollinen lisärakentaminen omalle tonttillemme hankaloituu emätilan rakennusoikeuksien tarkastelun myötä.</p> <p>Kunnan viemäriputki on rakennettu tonttimme kulmalle ja meitä on vaadittu tietyllä aikavälillä liittymään kunnallistekniikkaan. Mielestämme kunnallistekniikan tuominen alueelle ja siihen liittymisen vaatiminen on osoitus siitä, että myös meidän alueellemme rankentamista kuuluu suosia.</p> <p>Oma tahtomme on, että kaavan rajauseriarvo yltäisi myös meidän maa-alallemme, jolloin omistamamme maa olisi yhtä arvokasta kuin muilla kyläläisillä. Tällöin meille jäisi yhtäläiset mahdollisuudet oman maan käyttöön tulevaisuudessa.</p>	<p>Kiinteistö sijaitsee kaava-alueella. Emätilaselvityksen perusteella kiinteistölle ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja. Kaavamerkintä AO-1 osoittaa rakennusoikeuden määrän olemassa olevalla rakennuspaikalla.</p>
<p>Sasi (23)</p>	<p>Mielipide rajoittuu Sasin alueeseen, joka on Hämeenkyrön halutuinta uudisrakentamisen aluetta johtuen etäisyydestä Tampereelle ja siten myös kunnan kannalta logistisesti parasta. Luonnoksessa on erityisesti painotettu viljelyn ja maatalouden yleisesti turvaamista. Kaavalla kuitenkin tähdätään ymmärtääkseni ainakin 10 vuoden päähän Sasin alueella on tällä hetkellä yksi alle 60 vuotias aktiivi maanviljelijä. Euroopan unionin tulevalla ohjelmakaudella maataloustuki tulee vähenemään huomattavasti. Tarkoittaa sitä, että viljely loppuu ja pellot puskittuvat. On kaikkien etu että luodaan edellytykset rakentamiselle jolloin maisemat pysyvät hoidettuina.</p> <p>Esitän että Hämeenkyrön Miharintien varrella tilan 1:171 alue osoitetaan edullisemman rakentamisen vyöhykkeeksi kuten rajanaapurina oleva kunnan omistama tila. Alue on vesi ja viemärlaitoksen toiminta-alue ja alle 500metrin etäisyydellä päiväkodista. Kunnan kaavoitusinsinööri Anttila on aikoinaan laatinut edelliseen kaavasuunnitelmaan alueelle omakotiasutusta, tämä suunnitelma on ilmeisesti kadonnut.</p> <p>Samoin esitän Tarrintien varrella tilan 2:118 aluetta asuinrakentamiseen. Vesijohto ja viemäri kulkevat alueen läpi ja kouluun matkaa reilu kilometri, päiväkotiin n.2kilometriä.</p> <p>Logistisesti ja kokonaistaloudellisesti molemmat edellä mainitut alueet ovat erittäin hyvin uudisrakentamiseen sopivia ja haluttuja asuinpaikaksi, kyselyjä tulee jatkavasti.</p>	<p>Kaavan lähtökohtana on, että nykyiset isot peltoalueet säilytetään maatalousmaana. Tätä edellytetään myös maakuntakaavoituksessa (selvitys Hyvät ja yhtenäiset peltoalueet Pirkanmaalla), jossa peltoalueita koskee yleismääräys, jonka mukaan "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava mahdollisuus hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden tuotantokäyttöön. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä sovittamaan yhteen asuinympäristön laatuvaatimukset ja maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset." Lisäksi valtakunnallisesti arvokas maisema-alue velvoittaa avoimen maisematilan säilyttämiseen. Vain pienille peltoalueille tai isompien peltoalueiden reuna-alueille, jotka eivät näy kaukomaisemassa, voidaan osoittaa harkitusti uudisrakentamista.</p> <p>Palautteen perusteella kiinteistölle 1:171 Miharintien varteen on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka.</p> <p>Suurin osa tilasta 2:118 on maisemallisesti arvokasta peltoaluetta, jolle ei voi sijoittaa asuinrakentamista. Palautteen perusteella pellon reunaan on osoitettu kaksi uutta rakennuspaikkaa.</p>

	<p>Hämeenkyrön kunta on myös ollut halukas ostamaan molemmat alueet, tuskin kauran viljelyyn.</p> <p>Lisäksi kaava tulisi ulottaa VT 3:n jo päätetyn eritasoliittymän ympäristöön ja osoittaa sinne liike- ja teollisuusrakentamista. Jälleen etäisyys Tampereelta ja valtatie varsi myös tulevaisuudessa ovat vetovoimatekijöitä joita Hämeenkyrön ei tulisi hukata.</p>	<p>Sasin eritasoliittymä lukeutuu uuteen osayleiskaavaan, mutta sen rakentamisen ajankohdasta ei ole tietoa. Tiesuunnitelma on laadittu vuonna 2009. Kun eritasoliittymä rakennetaan, nykyinen Sasin valtatieliittymä poistuu (ks. kaavaselostuksen kuva suunnitelmasta).</p> <p>Sasin eritasoliittymän liike- ja teollisuusrakentamisen tavoite ei ole Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 mukainen. Maakuntakaava ei osoita Sasin eritasoliittymän ympäristöön työpaikka-alueita tai taajamatoimintojen aluetta, jotka mahdollistaisivat liike- ja teollisuusrakentamisen. Liike- ja teollisuusrakentaminen edellyttäisi alueella kunnan maanhankintaa ja asemakaavoitusta sekä kunnallistekniikan ja katujen rakentamista.</p> <p>Sasin eritasoliittymä lukeutuu Pirkanmaan maakuntakaavan mukaiseen kk6-vyöhykkeeseen, joka on Kasvutaajamien kehittämisvyöhyke. Merkinnällä osoitetaan vyöhyke, jonka maaseutualueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet ovat maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeisiä potentiaalisia taajama-alueiden, väyläverkoston ja muun yhdyskuntarakenteen laajenemissuuntia ja joihin kohdistuu hajarakentamispainetta. Merkintä ei rajoita maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien maaseudun elinkeinojen kehittämistä ja näihin liittyvää rakentamista. Kehittämissuositus: Alueen maaseutualueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet tulee turvata tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen laajentumisalueeksi. Alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ensisijaisesti ohjattava taajama-alueille ja kyliin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikennejärjestelyihin, erityisesti joukkoliikenteen mahdollistavaan yhdyskuntarakenteeseen, infrastruktuuriin, palvelujen saavutettavuuteen, toimiviin virkistysalueisiin sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseen.</p>
<p>Sasi (24)</p>	<p>426-5-29: Toiveena laajempi I-vyöhykkeen alue, mielellään koko kiinteistön alueelle. Sasin kylälle tarvitaan kauppa. Miten soranottoalueet vaikuttavat virkistysalueen käyttöön Sasissa Pinsiönharjulla?</p>	<p>Kiinteistölle on osoitettu emätalaskennan mukaiset 3 uutta rakennuspaikkaa. Kaupalle on merkitty varaus päiväkodin läheisyyteen.</p> <p>Pinsiönharju on maakuntakaavassa merkitty virkistysalueeksi, matkailun ja virkistymisen kehittämisen kohdealueeksi sekä arvokkaaksi harjualueeksi. Yleiskaavaluonnoksessa harju on maa- ja metsätalousaluetta M-1 sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta MU.</p>
<p>Lemmakkala (25)</p>	<p>Kiinteistöllä 415-4-109 on 5-6 hyvää rakennuspaikkaa. (Merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle.)</p>	<p>Kiinteistö sijoittuu osin ranta-alueelle, ja rannan emätalaselvityksen perusteella sinne ei osoiteta uusia rakennuspaikkoja.</p> <p>Ranta-alueen ulkopuolella toivotut rakennuspaikat sijoittuvat edullisuusvyöhykkeiden ulkopuolelle, eli alueelle, jonne ei osoiteta suoraan rakennuslupa-oikeuttavia rakennuspaikkoja. Näiltä osin rakentaminen ratkaistaan tulevaisuudessakin suunnittelutarveratkaisujen kautta.</p>

Lemmakkala (26)	Kiinteistöllä 415-3-5 on kaksi mahdollista rakennuspaikkaa: toinen kiinteistön pohjoispäässä metsäsaarekkeessa ja toinen Lemmakkalantien eteläpuolella. (Merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle.)	Palautteen ja edullisen sijaintinsa perusteella Lemmakkalantien varteen on osoitettu yksi uusi rakennuspaikka.
Lemmakkala (27)	<p>Pätkinmäen koillispuolella oleva pieni erillinen metsäsaareke, alueella on luontoarvotekijä. Tahtomme on, että tämä ei estä mahdollista rakentamista. Alueella tehtiin viime talvena harvennushakkuu.</p> <p>108-415-2-131: lounaiskulman ojan pohjoispuolella oleva etelärinne olisi hyvä rakennuspaikka (kakkosvyöhykkeen ulkopuolella). Alue on hakattu n. 10 v. sitten.</p> <p>(Paikat merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle.)</p>	<p>Metsäsaareke sijoittuu edullisuusvyöhykkeiden ulkopuolelle, eli alueelle, jonne ei osoiteta suoraan rakennuslupa-oikeuttavia rakennuspaikkoja. Näiltä osin rakentaminen ratkaistaan tulevaisuudessakin suunnittelutarveratkaisujen kautta. Alueella on merkintä MY, joten mahdollisen suunnittelutarveratkaisun yhteydessä arvioidaan mm. hankkeen vaikutukset sekä maisema-arvoihin että luontoselvityksessä esitettyihin luontoarvoihin.</p> <p>108-415-2-131: Ehdotettu rakennuspaikka on etäällä tiestöstä ja siksi edullisuusvyöhykkeen ulkopuolella. Emätilaselvitys osoittaa kyseiselle tilalle rakennuspaikkoja, jotka kaavaluonnoksessa on osoitettu "Huhtaanmaalle" metsätien varteen. Rakennuspaikkojen sijaintia voidaan tarkistaa ehdotusvaiheessa palautteen perusteella.</p>
Lemmakkala (28)	Kiinteistöllä 415-3-25 on mahdollinen rakennuspaikka metsäsaarekkeen vieressä. (Merkitty palautteen yhteydessä liitekartalle.)	Emätilaselvitys ei osoita kiinteistölle uusia rakennuspaikkoja, ja kiinteistö sijoittuu kokonaisuudessaan maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle.
Metsäkulma (29)	Kiepan vesiosuuskunnan puolesta esitämme toivomuksen, ettei Metsäkulman alueelle kaavoitettaisi enempää tontteja. Viemäriä ei myöskään alueelle toivota, koska valtaosalla rakennuksista on jo nykyisellään toimivat jätevesijärjestelmät. Lisäksi kunnallisiin viemäriin sisältyy huomattavan paljon niin rakenteellisia kuin terveydellisiäkin riskejä (mm. Nokian vesikriisi sekä muutamat muut tapaukset).	Metsäkulman alueella on ollut kysyntää rakennuspaikoista ja maanomistajat ovat esittäneet toiveitaan rakennuspaikoiksi omille maille. Emätilaselvityksen ja maanomistajatoiveiden perusteella Metsäkulman kyläalueelle on osoitettu 13 uutta rakennuspaikkaa hyväksi todetuille rakennuspaikoille. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa arvioidaan, että kunnan viemäri Metsäkulman alue voitaisiin toteuttaa aikaisintaan 2030-35. (Vesihuollon kehittämissuunnitelma on ohjeellinen, ja sen linjauksia tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.)
Metsäkulma (30)	<p>Asun Metsäkulmantiellä Hämeenkyrössä. Olen keskustellut naapureiden ja ystävien kanssa meneillään olevasta kaavoituksesta. Mieleni rakentamisen lisäämiseen on entistä kielteisempi. Katson työni puolesta erilaisia maaseutulähiötä, mistä esimerkkinä Asuntila Ylöjärvellä.</p> <p>Maaseutu on pilattu liian tiiviillä rakentamisella. Uskon ja tideän, kuten päättäjätkin, että rakentamisen lisääminen aiheuttaa Metsäkulmalla/muualla kaava-alueella yhteneväisen ilmiön. Lisäksi haluan antaa kielteisen mielipiteen viemäroinnin vetämiselle asuinalueellemme. Nykyisellään asiat on kaikilla kunnossa jäteveden osalta ja suurin osa on nämä asiat saanut kuntoon omalla rahalla ja omalla ajalla.</p>	<p>Metsäkulman alueella on ollut kysyntää rakennuspaikoista ja maanomistajat ovat esittäneet toiveitaan rakennuspaikoiksi omille maille. Emätilaselvityksen ja maanomistajatoiveiden perusteella Metsäkulman kyläalueelle on osoitettu 13 uutta rakennuspaikkaa hyväksi todetuille rakennuspaikoille.</p> <p>Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa arvioidaan, että kunnan viemäri Metsäkulman alueelle voitaisiin toteuttaa aikaisintaan 2030-35. (Vesihuollon kehittämissuunnitelma on ohjeellinen, ja sen linjauksia tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.)</p> <p>Metsäkulman aluetta ei ole tarkoitus asemakaavoittaa. Maaseutumainen väljyys ja maaseutuelinkeinojen aluetarpeet on huomioitu kaavan tavoitteiden mukaisesti. Kun rakennuspaikat voivat toteutua vain maanomistajan aloitteesta, on todennäköistä, että kaavassa osoitetuista rakennuspaikoista toteutuu vain osa. SMLM-kaavassa osoitettu rakentamisen määrä ja tehokkuus ovat huomattavasti pienempiä kuin naapurikaupunkien asemakaavoitetuilla pientaloalueilla.</p>

Metsäkulma (31)	Toivoisimme rakennuspaikkaa Metsäkulmantien varteen (suunnilleen Metsäkulmantie 90 kohdille) tontille kiinteistötunnus 108-416-7-30 Tervasmäki.	Palautteen ja hyvän sijainnin perusteella kiinteistölle on osoitettu rakennuspaikka.
Koko alue (32)	<p>On myönteistä, että alueelle viimein laaditaan osayleiskaavaa. Kehityskuva herättää kuitenkin monia kysymyksiä ja se sisältää useita kyseenalaisia tavoitteita. Maankäyttöä kunnan alueella kannattaa suunnitella kokonaisuuden kannalta.</p> <p>Kaavan tavoite on mahdollistaa 130 - 200 uutta toteutuvaa rakennuspaikkaa Sasiin, Mahnalaan ja Laitilaan. Suunnitelmat asuinrakentamisen lisäämisestä tuntuvat ylimitoitetuilta ja ikävältä.</p> <p>Haja-asutuksen lisääminen on täysin vastakkainen tavoite kuin Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) tavoite asutuksen keskittämiseen ja tiivistämiseen. Kehityskuva ei huomioi kestävän liikkumisen edistämistä eikä edistä toimivia yhdyskuntia. VAT tarkastelu puuttuu kehityskuvasta kokonaan. Kaavaan tulisi lisätä VAT-osio, jossa pohditaan sitä, miten tämän kaavan osalta näitä tavoitteita edistetään.</p> <p>Suuntauksen pitäisi olla se, että keskustamaisen asumisen tarjontaa lisätään. Uutta asutusta olisi pyrittävä keskittämään jo valmiiksi rakennetun alueen lähelle, valmiin infrastruktuurin piiriin. Mahnalassa ei ole ympäristökoulu ja päiväkodin lisäksi muita palveluita lähietäisyydellä. Esim. lääkäri, pankki, kirkko, apteekki, ruokakaupat jne. ovat autottomien tavoittamattomissa. Joukkoliikenne on käytännössä lopetettu viime vuosina kokonaan.</p> <p>Jo nyt liikkuminen alueella ei perustu mihinkään muuhun kuin henkilöautoliikenteeseen -ja koululaisten osalta muuhun kuin kunnan järjestämään kuljetukseen (aiheuttaen liikenneverkkojen parantamispaineita joiden toteuttamisvastuu on pääosin kunnalla), joten yhdyskuntarakentamisen hajauttamisen lisääminen on hankalasti perusteltavissa. Metsäkulman kyläalueen laajenemissuunnitelmista olisi luovuttava. Siellä ei ole mitään palveluita, koulu ja päiväkotit ovat kaukana.</p> <p>Kunnan kehittämisen voimavarat kannattaa suunnata keskustan olemassa olevien taajamien ja pohtia miten elvyttää kuihtuvaa keskustaa ja katoavia palveluita. Ohitustien toteutuminen olisi viimeinen niitti Hämeenkyrölle. Isoja kauppa-alueita ei pidä enää ohjata taajamien ulkopuolelle. Jos kasvua ryhdytään keskittämään Mahnalan, Sasin ja Laitilan kyliin, täytyisi myös kehittää palvelurakennetta sekä joukkoliikennepalveluita.</p> <p>Hallitsematon asutuksen leviäminen on jo nyt aiheuttanut pysyvää häiriötä luonnolle ja maisemaan. Uusien rakennuspaikkojen osalta olisi syytä olla pidättyväinen, jotta hajarakentaminen ei leviäisi entisestään. Kaava-alue on lähes kauttaaltaan valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Kunnan elinvoimainen maa- ja metsätalous hoidettuine peltoalueineen ja metsineen ovat olleet asumisviihtyvyyttä lisääviä.</p> <p>Kaavan tavoitteena "on mahdollistaa lisärakentaminen ja väkimäärän kasvu siten, että maiseman, kulttuuriympäristön ja luonnon arvot, nykyisten asukkaiden viihtyisyys ja perinteisten elinkeinojen edellytykset samalla huomioidaan." ja "(...) uudisrakentamisen sijoittaminen siten ettei maiseman arvoja tarvella ja tärkeät näkymät säilyvät".</p> <p>Tavoitteet kuulostavat hienolta, käytäntö on toista. Maaseudun rauha, maisemat, kulttuuriympäristö ja luonnon arvot kärsivät väistämättä rakentamisen takia.</p>	<p>Kunnan kokonaisuus huomioidaan strategisen yleiskaavan perusteella. Kaavan lähtökohdista käytiin tavoitekeskusteluja osallisten, luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja viranomaisten kanssa vuosina 2017-2018 ja tavoitteet hyväksyttiin kunnanhallituksessa 8.10.2018. Tavoitteita tarkennetaan ja arvioidaan uudelleen suunnittelun edetessä.</p> <p>Mitoitustavoite perustuu strategiseen yleiskaavaan, ja alueen laajuuteen ja maanomistustilanteeseen nähden tavoitetta voidaan pitää maltillisena. Kaavaluonnoksessa on esitetty 7 uutta rakennuspaikkaa ranta-alueelle ja 169 ranta-alueen ulkopuolelle. Kaavoitus mahdollistaa alueen kasvun seuraaville 20 vuodelle, mutta ei voi vaikuttaa sen toteutumiseen, sillä rakennuspaikat sijaitsevat valtaosin yksityisillä mailla. Kun rakennuspaikat voivat toteutua vain maanomistajien aloitteesta, on todennäköistä, että kaavassa osoitetuista rakennuspaikoista toteutuu vain osa.</p> <p>Haja-asutusalueen rakennuspaikoille on kysyntää. Kaavalla pyritään keskittämään rakentamista strategisessa yleiskaavassa ja maakuntakaavassa merkityille kehitettävälle kyläalueille, valmiin tai lähiaikoina toteutettavan infrastruktuurin äärelle, sen sijaan, että haja-asutus sijoittuisi hallitsemattomasti. Kaavoituksella mahdollistetaan alueen maltillinen kasvu ja samalla pyritään turvaamaan alueen arvoja. Uudet asukkaat tukevat olemassa olevien julkisten palvelujen (alakoulu ja päiväkotit) ja yksityisten palvelujen toimintaedellytyksiä.</p> <p>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat olleet suunnittelun lähtökohdina. Kaavan vaikutusten arviointi sisältyy suunnittelutyöhön jatkuvana prosessina (MRL 9 §, MRA 1 §). Vaikutuksia arvioidaan yleiskaavatasoisesti ja asiantuntijatyönä, yhdessä osallisten kanssa ja kaavaan saadun palautteen perusteella. Kaavan vaikutukset on kirjattu ensimmäisen kerran laajemmin kaavan valmisteluvaiheen selostukseen, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden näkökulma mukaan lukien. Vaikutusten arviointia tarkistetaan kaavoituksen seuraavissa vaiheissa.</p> <p>Kunnan väkiluvun kasvu painotetaan keskusta-alueelle. Myös keskustan osayleiskaavan uudistus on tekeillä, ja sen avulla asutusta keskitetään monipuolisempien palveluiden äärelle. Näin kunnassa mahdollistetaan asumisratkaisuja erilaisiin tarpeisiin ja elämänvaiheisiin, maaseudulla ja kuntakeskuksessa.</p> <p>Kaavassa pyritään parantamaan joukkoliikenteen saavutettavuutta huomioimalla mm. liityntäpysäköinnin alueet ja osoittamalla kevyen liikenteen verkon tulevaisuuden täydentämistarpeet. Kunnossapito on väylästä riippuen joko ELYn, kunnan tai tiekuntien vastuulla. Kevyen liikenteen verkon laajentamisesta vastaa kunta ja</p>

Yhtenä esimerkkinä tästä on hiljattain myönnetty rakennuslupa Lemmakkalan Pikkuniituntielle. Alue on merkitty kehityskuvassa vyöhykkeeksi 5 = ”erittäin huonosti rakentamiseen sopivat alueet/maisemallisesti arvokas pelto, säilytettävä avoin viljelymaisema”. Silti paikalle on myönnetty rakennuslupa. Talon tieltä kaadettiin koko metsäsaarekkeen suojaava puusto. Talo tulee irvistämään maisemasta vuosikymmeniä ennen kuin jonkinlainen (ei alkuperäinen) metsäsaarekkeen puusto tulee tilalle. Näin kulttuurimaisemat katoavat.

Kaavaan on lisättävä tarkentavia kaavamääräyksiä, jos maisema-alueille myönnetään rakennuslupa, jossa tuodaan esille velvoite maiseman vaalimiseen ja määrätään tontilla säilytettävästä puustosta sekä muita yleisiä määräyksiä. Suositukset eivät riitä.

Edellä mainitun kaltaista rakentamista on ollut alueella viime vuosina paljon. Sinne tänne suunnittele mattomasti myönnetty rakennuspaikat ovat olennaisesti alentaneet asumisviihtyvyyttä, pilanneet maisemia (mm. Sarkkila) sekä sulkeneet monia alueita jokamiehen oikeuksien ulkopuolelle. Esimerkiksi Miharin uimaranta on ainut paikka uimiseen, rannat on niin täyteen rakennettu. Yhtään vapaata rantaa pidä enää sulkea lisää yksityiskäyttöön. Jokainen hajasijoitettu talo (esimerkiksi metsän viereen) aiheuttaa tiettyjen lajien osalta menetettyä elinpiiriä ja lisää luonnon pirstoutumista ja lajien vakavaa uhanalaissuuntausta. Talojen rakentamisen vaikutusalueet eivät ole vain talon alle jäävä pinta-ala tai pilalle mennyt maisema, vaan valmistumisen jälkeen asutuksen vaikutukset ulottuvat satoja metrejä ympäröiviin alueisiin. Meluvaikutukset, lemmikit ja ulkoilu aiheuttavat tiettyjen lajien katoamista ympäröiviltä alueilta pysyvästi. Kun taloja tulee sinne tänne, yhteisvaikutukset näkyvät luonnonoloissa laajojen alueiden monimuotoisuuden köyhtymisenä. Tämän ongelman poistamiseen kaavoituksen tulisi keskittyä.

Luontoselvityksestä: Mitä etelämmäs kaava-alueella on menty, sen riittämättömämmäksi ja epätasemmällisemmäksi/ ylimalkaisemmaksi luontoselvitys käy, lisäksi kartoitus on tehty luontohavaintojen tekemisen kannalta epäedulliseen aikaan (kesä-marraskuu), tämä johtuu ilmeisesti kunnan kiireestä saada selvitys laadittua.

Miten varmistetaan luontoselvitysten ulkopuolelle jääneiden alueiden luonnontila, jos niille suunnitellaan maankäytön muutosta?

Lemmakkala-Ravonmaan suunnittelun alueen luontoselvitys jättää mainitsematta Mustikkavuoren laella olevan yksityisen luonnonsuojelualueen (allekirjoittaneen). Luonnonsuojelualue vaikuttaa sitä ympäröiviin alueisiin rikastuttavasti ja myös sitä ympäröivien maa-alueiden maankäyttö vaikuttavat luonnonsuojelualueen oloihin. Jos alue on jo suojeltu, se ei tarkoita ”alueen olevan turvassa” ja luontoarvojen säilyvän, jos ympäristön maankäyttö muuttuu.

Mustikkavuori-Alhonvuori-Kotinvuori kuuluu valtakunnallisesti arvokkaisiin kallioalueisiin. Alhonlahdessa sijaitsee metsälain arvokas rantaluhta. Osa monimuotoisuuden kannalta arvokkaasta rantaluhdasta sijaitsee maatalousalueen yhteydessä. Alhonlahti on luonnon kannalta tärkeä monimuotoisuusalue, jossa on toistaiseksi säilynyt sekä uhanalaisten että harvinaisten lajien esiintymiä ja monipuolinen lajisto (linnut, nisäkkäät, sammakot, hyönteiset, kasvillisuus.) Luontoselvityksestä ei saa alueen luonnonolojen nykytilasta oikeaa käsitystä. Kohde on piirretty punaisella karttaan.

toteuttamismahdollisuudet suunnitellaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.

Metsäkulman alueella on ollut kysyntää rakennuspaikoista ja maanomistajat ovat esittäneet toiveitaan rakennuspaikoiksi omille maille. Rakentamispaaineen vuoksi on katsottu parhaaksi, että alueen rakennuspaikat harkitaan kokonaisuutena sen sijaan että kylän täydennysrakentaminen on yksittäisten suunnittelutarveratkaisujen varassa.

Luonnon ja maiseman arvoihin kiinnitetään kaavassa erityistä huomiota. Kaavamääräyksiä voidaan täydentää kaavan ehdotusvaiheessa.

Mainittu rakennuspaikka on myönnetty metsäsaarekkeeseen, ei pellolle. Puusto on kaadettu ennen rakennuslupaa.

Alueen rannat ovat todellakin jo tiheään rakennetut. Voimassa olevan yleiskaavan rakentamattomat rantarakennuspaikat siirtyvät uuteen kaavaan vain siinä tapauksessa, että ne ovat toteutuneet (rakentaminen aloitettu) ennen kaavan ehdotusvaiheeseen tarkistettavaa lopullista rantamitoitusta. Kaavaluonnos osoittaa 8 uutta rantarakennuspaikkaa, mutta niiden määrä saattaa pienentyä, jos olemassa olevien loma-asuntopaikkojen määrä lisääntyy ennen mitoituksen tarkistusta.

Keskittämällä rakentamista edullisimmille vyöhykkeille pyritään vähentämään rakentamisen hajasijoitusta ja luontoalueiden ja maiseman pirstoutumista.

Luontoselvitys keskittyy erityisesti alueille, joilla maankäyttö tulee muuttumaan. Metsäiset alueet, joille ei ole tulossa muutoksia, on jätetty selvityksen ulkopuolelle; tämä on yleinen käytäntö yleiskaavoituksessa. Keväällä 2019 on tehty täydentäviä selvityksiä (liito-oravat ja viitasammakko).

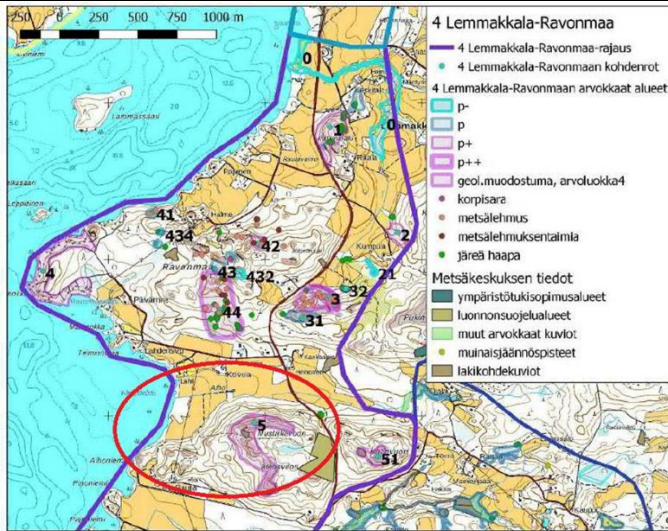
Yksityiset luonnonsuojelualueet on huomioitu selvityskartoilla ja kaavassa, samoin arvokkaat kallioalueet.

Luontoselvityksessä paikallisesti arvokkaat kohteet on arvoitettu luokkiin p-, p, p+ ja p++. Kaavassa luo-merkinnöillä on huomioitu p+ ja p++ kohteet. Muut paikallisesti arvokkaat alueet on huomioitu siten, ettei niille ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja.

Selvitetään, onko syytä täydentää luontomerkintöjä Alhonlahden ranta-alueella. Metsäkeskuksen tiedoissa rantaluhtaa ei ole huomioitu. Luontoalueille ei sijoiteta rakennuspaikkoja.

Ekologiset yhteydet on merkitty kaavaan.

Linnuston ja lepakoiden selvityksiä ei saatujen viranomaiskantojen perusteella ole edellytetty laadittavaksi. Kaavassa ei juuri osoiteta

Kaikkiaan kunnan luonnon monimuotoisuuteen on jo nyt kohdistunut liikaa haitallisia vaikutuksia. Monimuotoisuus on vähentynyt, joka ilmenee mm. eliölajien uhanalaistumisena, luontotyyppien häviämisenä ja ekosysteemien toimintahäiriöinä. Kunnan olisi pohdittava tarkemmin kunnan viherrakennetta ja ekologisia käytäviä, jotka pidetään rakentamisen ulkopuolella.

Kaavoittamisen lähtökohtana on oltava varovaisuusperiaate. Biodiversiteetin kestävä käyttö on mahdollista vain silloin, kun käytön vaikutuksista ollaan riittävästi selvillä, jotta haitalliset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen voidaan välttää tai minimoida. Luontoselvityksiä (linnusto, liito-orava, sammakko, lepakot, kääväkkäät, jäkälät, sammalet, kasvillisuus) on täydennettävä ja selvitykset olisi laajennettava koskemaan koko kaava-alueita. Selvitykset on tehtävä luonnon kannalta oikea-aikaisesti (esim. sammakot, liito-oravat, linnut keväällä)

EU:n luonto- ja lintudirektiivilajien lisäksi pitää muistaa muutkin lajit, jotta ei aiheutettaisi lisää uhanalaisuutta hävittämällä ja heikentämällä toistaiseksi menestyvien lajien lisääntymispaikkoja. Pelkkien "direktiivilajien" selvittäminen voi johtaa hyvinkin merkittävien luonto- ja lajistoarvojen ja luontovaikutusten sivuuttamiseen. Esimerkiksi kuinka kaava-alueella otetaan huomioon monet pienialaiset luontokohteet, jotka eivät ole sen hetkisen tiedon perusteella arvioitavissa paikallisesti arvokkaaksi, mutta ovat kuitenkin säilyttäneet kohtalaisen hyvin ko. luonnon ominaispiirteet?

Loppuun vielä: Valtakunnallisesti arvokkaan lintualueen Sarkkilanjärven kunnostussuunnitelmiin olisi palattava. Aiemmin tehdyt "kunnostustoimenpiteet" huononsivat järven tilaa ja linnuston lajirikkaus ja määrä vähenivät. Lisäksi on tehtävä lintutorniien ylläpitosuunnitelma.

muutoksia ranta-alueille, mikä turvaa linnuston ja lepakoiden elinpiirin säilymistä nykyisellään. Luontotyyppien ja eliölajien selvitys on tehty yleiskaavan edellyttämällä tasolla.

Palautteeseen sisältyvät seikat, jotka kuuluvat muille kuin kaavoittajalle, viedään tiedoksi kunnan ao. viranhaltijalle.

Koko alue
(33)

Kehityskuvaan on syytä tehdä tarkennuksia ja täsmennyksiä. Kehityskuvan aluerajauksissa ei ole huomioitu esimerkiksi yleiskaavoitettavan alueen asemakaava-alueiden merkintöjä. Lopullista kaavaa pohdittaessa on myös huomattava, että kunta on jo vuosia sitten luopunut

	<p>Miharin uimarannan ylläpidosta ja sekaannusten välttämiseksi olisi kysyttävä esimerkiksi ympäristöterveydenhuollosta toimiva nimitys alueelle.</p> <p>Yhteiskäyttöisiä tai yleisiä vene- ja uimapaikkoja ei suunnittelualueella liene. Yhteisten maa- ja vesialueiden käyttöön on oikeus vain niillä, joilla se on. Oikeus liittyy yleensä kiinteistön omistamiseen. Oikeus yhteiseen maa- ja vesialueeseen on kiinteistöllä, ja se on kiinteistönomistajan yksityistä omaisuutta, jota voidaan omistajan halutessa luovuttaa yhdessä tai erikseen muun kiinteistön kanssa. Osa yhteisistä maa- ja vesialueista on järjestyneitä, osa ei, mutta huolimatta järjestäytymisasteesta oikeus yhteiseen maa- ja vesialueeseen on aina yksityisomaisuutta.</p> <p>Kehityskuvan lisämateriaalina on ansiokas luontoselvitys, jossa on selvitetty myös pintapuolisesti lepakoiden esiintymistä alueella. Lepakoita on havaittu runsaasti, minkä vuoksi on tärkeää huolehtia, että niiden elinympäristön oloja tuetaan kaavoituksen keinoin. Yhtenä oleellisimmista keinoista on katuvalaistuksen aiheuttaman haitan pienentäminen tai poisto. Tällä hetkellä alueella on käytössä pääsääntöisesti hämäräkytkin ohjattu, ympärivuorokautinen valaistus. Lampputyypiksi on aktiivisesti vaihdettu led-valaisimia, joiden valospektri on erityisen haitallinen luonnoneläimille. Lepakoiden lisäksi valosaaste vaikuttaa myös muihin luonnon eläimiin kuten esimerkiksi luonnonlintujen lauluun lisäten lintujen stressiä ja heikentäen siten niiden elinolosuhteita. Katuvalaistus voidaan määrätä sammuttavaksi klo 20 alkaen, ja kunta voi liittää alueen kansainväliseen pimeään taivaan suojeluryhmään (IDA International Dark Sky Association). Suomen Ympäristökeskus on tehnyt kattavan selvityksen valosaasteen aiheuttamasta ympäristöongelmasta, ja tämä tieto on otettava huomioon maankäyttöä pohdittaessa. Valaistuksen vähentäminen on myös kustannustehokasta sekä vähentää energiantarvetta, ja on siten mahdollistamassa kunnan HINKU-tavoitteiden täyttymistä.</p> <p>Yleiskaavoituksen käynnistyttyä on käynyt selväksi, että yleiskaavoituksessa asutusta osoitetaan jo rakennetun viemäriinjan viereen. Viemäriinja noudattelee Nokialle suunniteltua siirtoviemäriinjaa, eikä sitä suunniteltaessa ole huomioitu asutusta. Lähtökohta asutuksen kaavoittamiselle viemäriinjan viereen on lähtöisin kunnassa laaditusta rakentamisen työryhmän raportista, ja tämä periaate on ilmeisen väärä. Viemäriinjat on suunniteltava asutuksen mukaan. Vesihuollon on oltava suunnitelmallista, ja investointien on perustuttava laskelmiin. Huolellista taloudellista tarkastelua ei ole tehty, eikä sellaisesta ole merkkejä. Vesihuoltolaitoksen taloutta ei saa vaarantaa esimerkiksi suunnitteleamalla ja toteuttamalla ilmeisen toimimattomia, laajoja ja kannattamattomia verkostoja. On syytä myös huomata, että yhdellä toiminta-alueella voi toimia ainoastaan yksi vesihuollon toimija. Jäteveden ja puhtaan veden toiminta-alueiden tulee vastata toisiaan, kuten ELY-keskus on Hämeenkyrön kuntaa asiasta huomauttanut. Hämeenkyrössä tilanne vesihuollon osalta on erittäin sekava, ja esimerkiksi kehityskuvassa tarkastelussa esitetyillä vesihuollon toiminta-alueiden esittelyssä ei ole selvitetty kaikkia alueella toimivia vesiosuuskuntia. On selvää, että ennen uusien hankkeiden aloittamista tai edes nykyisten jatkamista on vesihuollon toiminta-alue rajattava sellaiseksi, että sen hoitaminen on mahdollista taloudellisesti ilman että käyttökustannukset sekä perittävät maksut ja taksat kohoavat kestävämmiksi. Korkeat asumiskulut - joihin kuuluvat mm. vesihuollon ja jätehuollon kustannukset - yhdessä korkean veroprosentin kanssa ovat omiaan vähentämään kunnan ja alueen kiinnostusta asumispaikkana.</p>	<p>Kehityskuvan vyöhykkeet eivät varsinaisesti koske asemakaava-alueita, siellä ovat voimassa asemakaavamerkinnot. Asemakaava-alueet on merkitty kaavakarttaan.</p> <p>Miharin uimaranta on merkitty kaavaan. Kunnan suunnitelmissa on turvata uimapaikan käyttömahdollisuus tulevaisuudessakin. Nimitys tarkentuu hoitotavoitteiden mukaan.</p> <p>Laitilan sillan viereen on kunnan omistamalle maalle varattu virkistysalue, joka laajuudellaan mahdollistaa myös yhteiskäyttöisen veneiden vesillelaskupaikan.</p> <p>Yhteisten ranta-alueiden merkintöjä tarkistetaan kaavan ehdotusvaiheeseen.</p> <p>Lepakkoselvitystä ei saatujen viranomaiskantojen perusteella ole edellytetty laadittavaksi. Kaavassa ei juuri osoiteta muutoksia ranta-alueille, mikä turvaa lepakoiden elinpiirin säilymistä nykyisellään.</p> <p>Yleiskaavassa ei oteta kantaa katuvalaistukseen.</p> <p>Uusien rakennuspaikkojen sijoittaminen olemassa olevan viemäriin varrelle ei ole ristiriidassa kaavan muiden tavoitteiden kanssa. Viemäriin päälinja sijoittuu Maisematien ja Sasintien varteen, minne kylärakenteen tiivistäminen on muutoinkin tarkoituksenmukaista ja maakuntakaavan tavoitteiden mukaista.</p> <p>Vesihuollon kehittämissuunnitelma on valmistunut kehityskuvan jälkeen syyskuussa 2019. Vesihuollon suunnitelmassa on huomioitu kaavan tavoitteet esimerkiksi Lemmakkalantien alueen kohdalla. (Vesihuollon kehittämissuunnitelma on ohjeellinen, ja sen linjauksia tarkistetaan vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä.)</p> <p>Palautteeseen sisältyvät seikat, jotka kuuluvat muille kuin kaavoittajalle, viedään tiedoksi kunnan ao. viranhaltijalle.</p>
Koko alue (34)	Sasi-Mahnala-Laitila osayleiskaavaan tulee selkeästi lisätä suunnitelmat kevyen liikenteen väylistä ja ulkoilureiteistä erityisesti niille alueille, joilla on nyt ja suunnitellaan lisää vakituista asutusta.	Tavoitteellinen kevyen liikenteen verkosto ja ohjeelliset ulkoilureitit on esitetty kaavassa. (Varsinainen kevyen liikenteen väylien suunnittelu ei kuulu yleiskaavatyöhön). Pääasiassa alueella tullaan edelleen

	<p>Kiinnitän tässä lausunnossani huomiota nimenomaan Maisematiehen, jonka varteen tulisi Mahnalan lavalta Vaasantien risteykseen asti jo nyt osayleiskaavan yhteydessä tehdä suunnitelmat kevyen liikenteen väylistä. Jo nykyisellään liikennemäärät ovat sellaiset, että turvallinen kävely Maisematiellä ei ole mahdollista edes valoisaan aikaan kesällä. Pimeällä ja lumisella Maisematiellä se on mahdotonta. Kevyen liikenteen väylien toteuttamiseen menee joka tapauksessa aikaa, joten suunnitteluun pitää ryhtyä jo tämän osayleiskaavan yhteydessä. Asumista ei voi suunnitella ilman toimivia kevyen liikenteen yhteyksiä.</p> <p>Myös ulkoilureitit tulee suunnitella osayleiskaavan yhteydessä niin, että Maisematieltä on luontevat kulkureitit yleisille rannoille ja metsäalueille. Nyt kulkureitit ovat talojen pihapiiriä, niin että ei ole pääsyä metsään häiritsemättä asukkaita. Luontevien reittien suunnittelulla vältetään turhia riitoja asukkaiden kesken. Tämä on yleisen viihtyvyyden ja alueiden vetovoiman kannalta hyvin tärkeä asia.</p> <p>Vielä lisäyksenä aiempaan lausuntooni: Maankäyttö - ja rakennuslainkin perusteella kunnan on selvitettävä osayleiskaavan ympäristövaikutukset. Asutuksen tarvitsema liikenne on yksi osayleiskaavan keskeisimmistä ympäristövaikutuksista ja jo senkin vuoksi on tarpeen luoda suuntaviivat ja alustavat suunnitelmat kevyen liikenteen väylille ja ulkoilureiteille sekä yleisille uimarannoille Sasi-Mahnala-Laitila osayleiskaavan laatimisen yhteydessä.</p>	<p>liikkumaan jokamiehen oikeudella ilman varsinaisia ulkoilureittejä. Ulkoiluun sopivat alueet ovat yksityisomistuksessa, joten maastossa liikkumisesta kannattaa sopia maanomistajien kanssa. Uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan siten, etteivät ne estä kulkua metsäalueille.</p> <p>Kaavan vaikutusten arviointi sisältyy suunnittelutyöhön jatkuvana prosessina (MRL 9 §, MRA 1 §). Vaikutuksia arvioidaan yleiskaavatasoisesti ja asiantuntijatyönä, yhdessä osallisten kanssa ja kaavasta saadun palautteen perusteella. Kaavan vaikutukset on kirjattu ensimmäisen kerran laajemmin kaavan valmisteluvaiheen selostukseen. Vaikutusten arviointia tarkistetaan kaavoituksen seuraavissa vaiheissa. Liikenteen vaikutukset tulevat sisältymään arviointiin, samoin kuin HINKU-tavoitteiden mukaiset ilmastovaikutukset.</p>
--	---	--

Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot		
Lausunnon antaja	Lausunnon sisältö	Kaavoittajan vastine
Pirkanmaan liitto (I)	<p>Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan nyt laadittavana olevaan Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma -osayleiskaavaan liittyvä kehityskuvatarkastelu toimii hyvänä lähtökohtana kestävien suunnitteluratkaisujen muodostamisessa. Kaavatyön valmisteluvaiheessa toteutettu osallistava ja vuorovaikutteinen keskustelu kaavan mitoituksesta, vyöhyketarkastelusta ja maankäytön linjauksista edistää toimivan ja yhteisesti hyväksytyin osayleiskaavaratkaisun löytämistä.</p> <p>Pirkanmaan liitto katsoo, että kehityskuvaluonnoksessa esitetystä vyöhyketarkastelusta on tarkoituksenmukaista huomioida laadittujen luonto- ja maisemaselvitysten lisäksi myös ”Hyvät ja yhtenäiset peltoalueet Pirkanmaalla” –selvitys ja sen tulokset, ja tutkia näiden vaikutukset vyöhykerajauksien määrittelyyn. Osayleiskaavan valmistelussa tulee ottaa huomioon peltoalueisiin liittyvä Pirkanmaan maakuntakaavan yleismääräys, jonka mukaan ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava mahdollisuus hyvien ja yhtenäisten peltoalueiden tuotantokäyttöön. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä soveltamaan yhteen asuin ympäristön laatutavoitteet ja maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset.” Erityistä huomiota tulee kiinnittää Natura-alueiden lähiympäristöön sijoittuvien alueiden edullisuusvyöhykeluokitukseen ja mitoitusratkaisuihin, luontoalueelle aiheutuvien mahdollisten haitallisten vaikutusten eliminoinemiseksi. Lisäksi edullisuusvyöhykekartalla tulee esittää maakuntakaavan mukaisen valtakunnallisesti arvokkaan kallioalueen (ge2) rajaus, sekä ottaa suunnittelussa huomioon aluetta koskeva suunnittelumääräys.</p>	<p>Lähtökohtaisesti pellot jätetään rakentamisen ulkopuolelle. ”Hyvät ja yhtenäiset peltoalueet Pirkanmaalla” –selvitys on huomioitu maisemaselvityksessä sekä kehityskuvassa rajattaessa avoimena säilytettäviä viljelysmaisemia (V-vyöhyke). Mahdollisen rakentamisen vyöhykkeeseen on sisällytetty vain joitakin pieniä peltoalueita, ja sielläkin uudet rakennuspaikat on sijoitettu peltojen reunoille. Asumisen ja maaseutuelinkeinojen yhteensovittaminen on yksi kaavan lähtökohdista.</p> <p>Natura-alueiden läheisyydessä on rakentamispaineita vain Sasin purolehtojen lähialueella. I-vyöhykkeen rajaus on ulotettu lähelle Natura- aluetta, mutta yksittäisten uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on tarkemmin huomioitu suojaetäisyys Natura-alueeseen.</p> <p>Arvokkaat kallioalueet on huomioitu kaavaluonnoksessa.</p>
ELY (II)	Hämeenkyrön kunta on pyytänyt ELY-keskuksen lausuntoa Hämeenkyrön SMLM-osayleiskaavan kehityskuvasta. Kehityskuva ei ole MRL:n mukainen kaavaprosessin vaihe	

vaan ylimääräinen kuulemistilaisuus osallisille ja tavoitteena on saada paikallistuntemusta vyöhykkeiden rajaukseen. Kaava kuuluu ELY-keskuksen MRL 18.2 § mukaisen valvontatehtävän piiriin. Lausunnossa ELY-keskus antaa valvontatehtävään ja edistämistehtäviin kuuluvia arvioita vyöhykkeiden kriteereistä ja kaavan selvityksistä sekä tavoitteista. Varsinaisesti kaavan sisällöstä ja vaikutuksista voidaan antaa lausunto kaavaluonnoksen yhteydessä.

Maankäyttö

ELY-keskus korostaa että suunnittelussa keskeisenä tavoitteena tulee huomioida vyöhyketarkastelussa myös muut aluetta koskevat lainvoimaiset suunnitelmat kuten maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa on määritelty kohdemerkintä (a) Mahnalan kohdalle. Kohdemerkinnällä (a) osoitetaan maakunnallisesti merkittävät ja aluerakenteen kannalta keskeiset kylät ja muut maaseutuasumisen keskittymät, joihin on tarkoituksenmukaista ohjata asumista, palveluita ja työpaikkoja. Kylän tarkka sijainti ja laajuus määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Kylän suunnittelussa on pyrittävä ympäröivää maaseutua tiiviimpään rakentamiseen sekä otettava huomioon yhdyskuntatekniikan järjestäminen ja lähipalveluiden saavutettavuus. Alueen suunnittelussa on huomioitava kulttuurihistorialliset ja maisemalliset piirteet sekä edistettävä alueen omaleimaisuuden säilymistä.

Maakuntakaavassa on myös mm. kk-6 kasvutaajamien kehittämisvyöhykettä alueelle. Alueen maaseutualueet sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet tulee turvata tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen laajentumisalueeksi. Alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ensisijaisesti ohjattava taajama-alueille ja kyliin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikennejärjestelyihin, erityisesti joukkoliikenteen mahdollistavaan yhdyskuntarakenteeseen, infrastruktuuriin, palvelujen saavutettavuuteen, toimiviin virkistysalueisiin sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen turvaamiseen.

Vyöhyketarkastelussa on myös huomioitava lainvoimainen Hämeenkyrön strateginen yleiskaava ja sen kehittämismerkinnät. Strategisessa yleiskaavassa ei mm. ole huomioitu Metsäkulmaa kehitettävänä haja-asutusalueena.

Lähtökohtana palvelujen läheisyys sekä kunnallistekniikan liittymismahdollisuus ovat hyviä tavoitteita vyöhyketarkastelun kriteereille.

Myös maiseman- ja luonnonarvojen huomioiminen ovat tärkeitä lähtökohtia. Palveluiden osalta koulun läheisyyttä ja alle 3 km:n koulumatkaa olisi hyvä korostaa vyöhykkeitä määriteltäessä, jolloin kunnan koulukuljetusvelvollisuus ja lasten mahdollisuudet omaehtoiseen koulumatkaliikkumiseen ovat paremmat. Näiltä osin tulisi tarkastella kevyen liikenteen turvallisia yhteyksiä ja edelleen kehittää alueen kevyen liikenteen tavoiteverkko. Alueella on nyt pari tiiviimpää asemakaavoitettua tai asemakaavoituksen alla olevaa asuinalueita. Tiiviimmät, asemakaavoitetuiksi tarkoitetut alueet olisi hyvä määritellä jo vyöhyketarkastelussa jotta ne olisivat tarkoituksenmukaisia ja toteuttaisivat myös maakuntakaavan kaavamääräyksiä.

Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys MRL 39 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki 39 § määrittelee keskeiseksi yleiskaavan sisältövaatimukseksi, että yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys.

Kaavan tavoitteissa ja vyöhyketarkastelussa on huomioitu valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaavan merkinnät sekä strateginen yleiskaava. Kaavan lähtökohtia on tarkemmin esitelty valmisteluvaiheen kaavaselostuksessa.

Maakuntakaavan kohdemerkintä (a) koskee kyläaluetta Sasi-Mahnala. Yleiskaavaluonnoksessa tämä on huomioitu kyläraitti-merkinnällä. Täydennysrakentaminen ja palveluiden kehittäminen keskitetään kyläraitin yhteyteen, jossa myös yhdyskuntatekniikka on valmiina. Kulttuuriympäristön ja maiseman arvot huomioidaan kaavamääräyksissä, jotka täydentyvät kaavan ehdotusvaiheessa.

kk-6 kehittämisvyöhyke on huomioitu kaavaluonnoksessa mm. siten, että uudisrakentaminen on sijoitettu olemassa olevaa kylärakennetta täydentäen.

Metsäkulman alueelle kohdistuvan kysynnän vuoksi alue nähtiin tärkeäksi ottaa kaavaan mukaan, vaikka sitä ei ole huomioitu strategisessa yleiskaavassa. Lisäksi alueella on mm. tärkeitä luontoarvoja (Matalusjoki). Täydennysrakentamisen periaatteiden selkeyttämiseksi rakennuspaikat on osoitettu Metsäkulman ydinalueelle emätilaselvityksen ja maanomistajien toiveiden mukaan. Samalla huomioidaan se, ettei uusien rakennuspaikkojen määrä johda kunnallistekniikan rakentamisen tarpeeseen.

Koulumatkan pituus on huomioitu vyöhyketarkastelussa. Esimerkiksi vakituinen asuminen rannalla on ensisijaisesti rajattu 3 km:n etäisyydelle koulusta. Kevyen liikenteen yhteystarpeet on osoitettu kaavaluonnoksessa.

Vyöhyketarkastelun jälkeen on arvioitu, ettei kaavassa ei ole tarpeen osoittaa uusia asemakaavoitettavia alueita.

Ilmastotavoitteiden huomiointi sisältyy suunnittelutyöhön jatkuvana prosessina. Kehityskuva-aineistoon ei kirjattu vaikutusarviointia, koska vaiheen päätavoitteena oli koota ja täsmentää osallisten ja viranomaisten tavoitteita mitoituksen ja valmisteluvaiheen laatimisen tueksi.

HINKU-tavoitteiden mukaiset ilmasto vaikutukset on tarkoitus arvioida kaavan valmistelun edetessä. Kaavan mitoitustavoite perustuu strategiseen yleiskaavaan ja alueen laajuuteen nähden tavoitetta voidaan pitää maltillisena. Kaavoitus mahdollistaa alueen kasvun seuraaville 20 vuodelle, mutta ei voi vaikuttaa sen toteutumiseen, sillä rakennuspaikat

Suomen kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen 2000-luvulla kiihtynyt hajautuminen on johtanut liikkumisvaihtoehtojen vähenemiseen monilla alueilla. Työ- ja asiointimatkat ovat huomattavasti pidentyneet ja peruspalvelut ovat monilla alueilla vaikeasti saavutettavissa ilman autoa. Hajautunut yhdyskuntarakenne on kallis, yksipuolinen ja ympäristölle sekä ilmastolle haitallinen.

Hämeenkyrön HINKU (hiilineutraali)-kunta tavoitetta ja suunnittelun kestävyystavoitteet tulisi huomioida jo vyöhyketarkastelussa. Toivottavaa olisi laajemmin arvioida suunnittelukohteen kestävyyttä suhteessa hiilineutraaliin tavoitteeseen (ilmastovaikutusten arviointi) ja ottaa tulokset huomioon vyöhyketarkastelussa sekä yleiskaavan tavoitteenasettelussa.

Suunnittelualue on haja-asutusalueetta, jonne nyt suunnitellaan lisää haja-asutusta. Kuitenkin väestötavoite on niin maltillinen, että todennäköisesti se ei merkittävästi lisää palveluja alueella eikä joukkoliikenteen kehittämismahdollisuuksia. Kaavatyössä tuleekin miettiä, onko yhdyskuntarakenteellisesti ja taloudellisesti järkevää hajoittaa yhdyskuntarakennetta täysin autopainotteisuuteen perustuvaan rakenteeseen lisää ja miten liikkumistarvetta henkilöautolla pystyisi haja-asutusalueella vähentämään. Tiiviimmät, asemakaavoitetuksi tarkoitetut alueet tulee määritellä vyöhyketarkastelussa. Myös tulisi miettiä, miten ja minne palveluja saadaan alueelle, jos asukkaita halutaan alueelle lisää. Näiden miettiminen vyöhyketarkastelussa osa-alueena olisi hyvä lähtökohta. Samalla voisi tutkia taloudellisten vaikutusten arvioinnilla ja muutamalla vaihtoehdolla, olisiko kyläalueiden tiiviimpi asemakaava-alueiden lisääminen juurikin koulun läheisyyteen ja laajentaminen mahdollinen keino luoda palveluille mahdollisuuksia kehittyä sekä olisiko kunnalle edullisempaa sekä suunnitelmien toteutumisen kannalta varmempaa tätä kautta ohjata ajallisesti tontinluovutusten kautta alueen rakentumista.

Kaavassa tulee osoittaa kehitettävät joukkoliikenne- ja pyöräilyreitit, tavoitetila, runkolinjat sekä toteuttamishjelma ja ajallisesti sitoa kaavamääräyksiin asumisen toteutus reitteihin. Vyöhykeitä määriteltäessä kriteerinä olisi hyvä olla saavutettavuus joukkoliikenteen tavoiteverkkoon.

Valtakunnallinen maisema-alue ja rakennettu kulttuuriympäristö

MRL 39 § Yleiskaavan sisältövaatimukset kohdassa 8 Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen. Alueen sijaitessa valtakunnallisella maisema-alueella, olisi tärkeää pystyä turvaamaan maisema-arvot sekä rakennetun kulttuuriympäristön arvot alueella yleiskaavan suunnittelun ajaksi. ELY-keskus katsoo, että suunnittelualueelle tulee määrätä MRL 128 § ja 38 § mukaiset rakennus- ja toimenpidekiellot yleiskaavan suunnittelun ajaksi, jotta turvataan valtakunnalliset maisema-arvot ja rakennetun kulttuuriympäristön arvot. ELY-keskus muistuttaa myös, että ennakkollisen ohjauksen edistämiseksi rakennuksen purkamisluvasta tulisi lähettää ilmoitus ELYkeskukseen MRA 67 §:n purkamisaikomuksesta tiedottamisen mukaisesti. Jos rakennuksen tai sen osan purkaminen voi merkitä historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaan rakennuksen taikka kaupunkikuvan tai rakennetun ympäristön turmeltumista, kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee 14 päivän kuluessa purkamisilmoituksen tai purkamiseen johtavan rakennuslupahakemuksen saatuaan tiedottaa siitä kunnanhallitukselle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. ELY-keskus katsoo, että lähtökohtaisesti kaikki nykyiset ja entiset asuinrakennukset ja vähäistä

sijaitsevat valtaosin yksityisten omistamilla mailla. Vaikutusten arvioinnissa voidaan olettaa esimerkiksi, että runsaat puolet osoitetuista vakituisen asumisen rakennuspaikoista toteutuisi kaavan tavoitevuoteen 2040 mennessä. HINKU-tavoitteiden mukaisesti täydennysrakentaminen on ollut tavoitteena keskittää hyödyntämään alueelle jo rakennettuja palveluja ja verkostoja. Alueelle on rakennettu uusi koulu, päiväkotit, kevyen liikenteen väylää ja kunnallistekniikan verkostoja, ja uudet rakennuspaikat on sijoitettu valtaosin näiden ääreen. Asetettu maltillinen väestötavoite ei todennäköisesti tuota alueelle uusia palveluita.

Hämeenkyrön kunnan väestönkasvun pääpaino vuoteen 2040 mennessä sijoitetaan kunnan keskustaan. SMLM-kaavalle asetetun maltillisen väestönkasvutavoitteen tuottamaa yksityisautoilun lisäystä ei lähtökohtaisesti pidetä Hämeenkyrön ilmastotavoitteisiin pääsemisen kannalta ratkaisevana. Mikäli arvioidaan, että kaavan tavoitevuoteen mennessä noin 20 vuoden aikana, toteutuisi noin puolet osoitetuista vakituisen asumisen rakennuspaikoista ja kun tähän lisätään joitakin str-käsittelyn kautta muodostettuja rakennuspaikkoja, se tarkoittaisi noin 100 uutta rakennuspaikkaa 62 km2 alueella (keskimäärin noin viisi rakennuspaikkaa vuodessa). Lähiympäristön viihtyisyyden, joukkoliikenteen kehittämisen, kevyen liikenteen verkoston kehittämisen, uusiutuvien energiamuotojen hyödyntämisen polttoaineina ja mm. rakennusten lämmityksessä voidaan kuntatasolla nähdä olevan tätä keskeisemmässä roolissa.

Tavoitteena on lisätä rakentamista koulun läheisyyteen. Yleiskaavassa ei ole osoitettu uusia asemakaavoitettavia alueita, koska kunnalla on kaava-alueella hyvin vähän maanomistusta ja koska mitoitustavoitteen voi nähdä toteutuvan osoitettujen yksittäisten rakennuspaikkojen kautta. Lisäksi asukkaat toivovat maaseutumaisen väljyyden säilyttämistä ja vastustavat tiiviitä asemakaava-alueita.

Sasi-Mahnalalan alueelle ei ehkä olisi kaavoituksen keinoin mahdollista tai mielekäästä tavoitella sellaista asukasmäärää, joka tuottaisi alueelle merkittävästi uusia palveluita. Tavoitteena on tukea koulun ja päiväkodin toimintaedellytyksiä, ja niiden tilojen käyttöä myös harrastustoimintaan. Kaavassa on mahdollistettu pienimuotoiset kaupalliset palvelut Sasissa ja Mahnalassa (pl). Nykyinen ja vähittäin kasvava asukasmäärä, sekä alueen suosio matkailukohteena, mahdollistavat myös yksityisten palvelujen edelleen kehittymistä alueella.

Alueen läpi kulkevat joukkoliikenteen vuorot ovat vähäisiä ja painottuvat koululaisliikenteeseen. Valtatien 3 pysäkeiltä on päivittäin bussiyhteyksiä Hämeenkyrön, Ikaalisten ja Tampereen suuntiin. Vt 3:n varteen ja Maisematielle asemakaava-alueen viereen on kaavassa osoitettu liityntäpysäköintipaikat. Erilaisten yhdistettyjen palveluliikennevuorojen mahdollisuuksista on kunnassa keskusteltu.

Alueen vuosittainen rakentamisvolyyymi on tähän asti ollut maltillinen.

merkittävämmät tai yli 40 vuotta vanhat talous- ja muut rakennukset, jotka sijoittuvat valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, ovat historiallisesti niin arvokkaita, että ELYä tulee tiedottaa niiden purkamisaikeista. Kaavasuunnittelua varten tulee laatia rakennetun kulttuuriympäristön selvitys sekä huomioida rakennussuojelumerkinnöin arvokohteet- ja alueet kaavakartalla. Arvoalueet tulisi huomioida myös vyöhyketarkastelussa. Myös rakennustapaohjeet uusille rakennuksille valtakunnallisella maisema-alueella on tärkeä huomioida kaavamääräyksissä. Selvitysalueella on myös yksi valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi määritelty (RKY) kohde: osa vanhaa Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantietä, joka nykyisin tunnetaan reittinä Maisematieltä Sasintielle.

Luonto ja viherverkko

Kaavan tavoitteissa luontoarvojen turvaamiseksi on esitetty luontokohteiden saavutettavuuden mahdollistaminen maanomistajien toiveet huomioiden. Luontokohteiden saavutettavuuden mahdollistaminen kuuluu paremmin virkistysmahdollisuuksien kehittämisen alle ja edellyttää myös sitä, että luontokohteille ei aiheudu haittaa. Luontoarvojen turvaamisen alla tulisi huomioida myös luontokohteiden välisten ekologisten yhteyksien ylläpitäminen ja kehittäminen. Luontoselvitys ei ole vielä valmistunut kokonaisuudessaan ja ELY-keskus ottaa kantaa tarkemmin luontokohteisiin kaavaluonnosvaiheessa.

Pohjavesi

Kaava-alueella sijaitsee vedenhankinnan kannalta tärkeät pohjavesialueet Mihari 0210808 ja Laitila 0210809 sekä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue Mahnalanharju 0210807. Miharin pohjavesialueella on toiminnassa oleva Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen vedenottamo, josta otetaan pohjavettä noin 3000 m³/d. Lisäksi Miharin pohjavesialueen pohjoisosassa sijaitsee Palkon vedenottamo. Laitilan pohjavesialueella sijaitsee Simunan vesiyhtymän vedenottamo Simuna. Maakuntakaavassa alueet on merkitty tärkeiksi vedenhankintaan soveltuviksi pohjavesialueiksi, joita koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Hämeenkyrön pohjavesialueille on laadittu [suojelusuunnitelma](#) vuonna 2016. Suunnitelma on ladattavissa kunnan [www-sivuilta](#). Suunnitelmassa on muun muassa määritetty nimelliset (ei lainvoimaiset) lähisuojavyöhykkeet vedenottamoille. ELY-keskus pyytää merkitsemään pohjavesialueet kartalle ja ottamaan ne huomioon suunnittelun kaikissa vaiheissa, jotta pohjavesialueiden pohjaveden laatu ja määrä ei tulevan maankäytön myötä vaarannu. Pohjavesien suojelu tulisi myös lisätä yhdeksi kaavan tavoitteista lukuun 1.2 esimerkiksi kohdan *Luontoarvojen turvaaminen* yhteyteen.

Liikenne

Pirkanmaan ELY-keskus pitää liikenneverkon kannalta perusteltuna, että rakentamiselle edullisimmat vyöhykkeet (I ja II) sijoittuvat olevan infrastruktuurin kuten tieverkon tuntumaan. ELY-keskus korostaa kuitenkin tieverkolla olevien puutteiden huomioimista maankäytön suunnittelussa, toteuttamisjärjestyksessä sekä toteuttamiskustannuksissa. Maankäytön edellyttämien ja etenkin maankäytön laajenemisesta aiheutuvien maantieverkon parantamistoimenpiteiden, kuten jalankulku- ja pyöräilyväylien, liittymäjärjestelyjen ja valaistuksen rakentamisen ja parantamisen toteuttamisvastuu on usein kunnilla tai alueiden maankäytön toteuttajilla.

Kunta ei katso tarpeelliseksi määrätä kaava-alueelle rakennus- ja toimenpidekieltoa kaavan valmisteluvaiheen nähtävälle asettamisen yhteydessä. Kielto voidaan asettaa myöhemmin tarpeen vaatiessa. Kaava-alue on suunnittelutarvealuetta, joten maisema- ja kulttuuriympäristöarvot sekä luontoarvot voidaan turvata uusien rakennuspaikkojen osalta poikkeamis- ja str-päätöksissä.

Rakennusten purkamisluvista pyydetään tarvittaessa museon lausunto ja ilmoitetaan ELYlle lain edellyttämällä tavalla.

Vyöhyketarkastelussa on jo huomioitu merkittävimmät kulttuuriympäristön arvoalueet (mm. vanhat kylätontit) siten, ettei niiden välittömään läheisyyteen ole sijoitettu uudisrakentamisen I-vyöhykettä.

Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys on tekeillä, potentiaaliset arvokohteet ja -alueet on merkitty kaavaluonnokseen. Selvitys valmistuu kaavan ehdotusvaiheeseen mennessä. Kohteiden arvotus ja suojelumääräykset tarkentuvat kaavaehdotuksessa. Kulttuuriympäristön arvot on huomioitu kaavaluonnoksessa uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa.

Valtakunnallista maisema-alueita koskevia yleispiirteisiä rakennustapaohjeita voidaan kirjata kaavaehdotukseen.

Hämeenkaan- ja Kyrönkankaantie on huomioitu kaavamääräyksissä.

Luontoselvitystä on täydennetty vuonna 2019. Luontoarvot ja ekologiset yhteydet on huomioitu kaavassa. Natura-alueet sekä Matalusjoen valuma-alue ja ranta-alue on huomioitu kaavassa.

Pohjavesialueet ja vedenottamot suojavyöhykkeineen on osoitettu kaavaluonnoksessa.

Pohjavesien suojelu on kirjattu kaavan tavoitteisiin.

Alueelle ei ole tarkoitus laatia uusia asemakaavoja, joten alueen tiestö koostuu tulevaisuudessaakin ELYn maanteistä ja yksityisteistä.

Uudet rakennuspaikat on pyritty kaavassa osoittamaan siten, että maanteiden liittymät voidaan lähtökohtaisesti rakentaa useampaa rakennuspaikkaa palveleviksi.

	<p>Osayleiskaavan jatkosuunnittelussa on selvitettävä yleispiirteisellä tasolla uusille alueille ja rakennuspaikoille maanteiltä johtavien liittymien rakentamismahdollisuudet. Lähtökohtaisesti liittymät tulee rakentaa useampaa rakennuspaikkaa palveleviksi.</p> <p>Osayleiskaava-alueen maantieverkko, pois lukien valtatie 3, palvelee pääasiassa paikallista liikennettä, joten ko. maantiet tulee kaavoittaa tulevissa asemakaavoissa kaduiksi. Maanteiden hallinnollinen muutos kaduiksi tapahtuu maankäyttö- ja rakennuslain 86 a § mukaisilla kadunpitoapäätöksillä tai liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaan tehtävillä tiesuunnitelmissa.</p> <p>ELY-keskus korostaa vielä uuden valtatie 3 rakentamisajankohdan epävarmuutta, millä on vaikutusta mm. joukkoliikenteen pysäkkiyhteyksien sekä liityntäpysäköinnin puutteisiin. Em. järjestelyjen toteuttaminen valtatie 3 parantamisesta erillisinä hankkeina ei ole ELYkeskuksen toimesta todennäköistä.</p> <p>Jatkotoimenpiteet Yleiskaava kuuluu ELY-keskuksen MRL 18.2 § mukaisen valvontatehtävän piiriin. ELY-keskus lausuu yleiskaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta (MRA 20 §). ELY-keskus antaa varsinaisen lausuntonsa kaavaluonnoksesta ja sen selvityksistä selvitysten ja vaikutusten arvioinnin valmistuttua jolloin pystytään arvioimaan kaavan kokonaisvaikutuksia.</p>	<p>On todennäköistä, että rakennuspaikoista toteutuu vain osa, jolloin maantieliittymistäkin toteutuu vain osa. Yleiskaavan ehdotusvaiheeseen edettäessä voidaan kuitenkin laatia yleispiirteinen tarkastelu maantieliittymien rakentamismahdollisuuksista.</p> <p>Kun kaavassa osoitetut rakennuspaikat voivat toteutua vain maanomistajan aloitteesta, on viime kädessä maanomistajan ja rakentajan vastuulla etukäteen ennen rakennushankkeeseen ryhtymistä tarkistaa liittymismahdollisuus hakemalla liittymälupa ELYltä.</p> <p>Kevyen liikenteen yhteystarpeet on osoitettu kaavakartalla. Kävelyn ja pyöräilyn turvallisuus erityisesti koulujen ja päiväkotien läheisyydessä on kunnassa vuosittain suunniteltavien kevyen liikenteen yhteyksien tärkein priorisointikriteeri.</p> <p>Pienimuotoisen liityntäpysäköinnin järjestämistä on mahdollista tutkia kunnan ja yksityisten välisin, esimerkiksi määräaikaisin, sopimuksin jo ennen valtatie 3 uuden osuuden rakentamista.</p>
<p>Pirkanmaan maakunta-museo (III)</p>	<p>Hämeenkyrön Sasin, Mahnalan, Laitila ja Metsäkulman alueille ollaan laatimassa oikeusvaikutteisen osayleiskaavan kehityskuvaa. Kehityskuvan tavoitteena on luoda pohja ja suuntaviivat tekeillä olevassa yleiskaavassa osoitettavien lisärakentamismahdollisuuksien määrälle ja sijoittumiselle. Lähes koko alue on valtakunnallisesti arvokasta Hämeenkyrön kulttuurimaisema -nimistä maisema-alueita. Kaava-alueen eteläosaan ulottuu Pyhjärven-Nokianvirran-Kuloveden maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Nämä maisema-alueet ja niitä koskevat suunnittelumääräykset asettavat pitkälti reunaehdot yleiskaavaan osoitettavalle täydennysrakentamiselle. Kulttuuriympäristön huomioimiseksi kaavassa alueelle on laadittu maisemaselvitys (Mia Saloranta 2018). Tekeillä ovat myös rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön inventoinnit.</p> <p>Maisemaselvitys vaikuttaa laaditun huolellisesti ja kaavan tavoitteisiin nähden riittävällä tarkkuudella. Siinä on huomioitu valtakunnallisten ja maakunnallisten maisemaselvitysten lisäksi alueen sisäisiä tärkeitä näkymiä ja maisemia.</p> <p>Aiemmat selvitykset ja tehdyt maastohavainnot on koottu kylittäin havainnollisille kartoille. Kartoissa ja niiden selitteissä on nähtävissä pieniä ristiriitaisuuksia. Sivulla 9 säilytettävät avoimet peltomaisemat kerrotaan kartoilla esitettävän punaisella ja peltoalueet, jolle ehdollisesti voidaan sijoittaa rakentamista punaisella viivoituksella.</p>	<p>Kehityskuvareportin kartat on tulostettu paikkatietoaineistosta, jolloin tulosten värit eivät aina vastaa alkuperäisiä. Tulkitseeko värin punaiseksi vai violetiksi, ei kuitenkaan vaikeuta karttojen ymmärtämistä.</p> <p>Kehityskuvan jälkeen on laadittu arkeologinen selvitys. Muinaisjäännökset suojavyöhykkeineen on huomioitu uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa.</p> <p>Historialliset kylätontit, sekä asutut että muinaisjäännökset, on huomioitu kaavassa.</p> <p>Maisemaselvityksen sivulla 7 tekstiote on suora lainaus Pirkanmaan valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista, 2014.</p> <p>Arkeologinen selvitys on valmistunut kehityskuvavaiheen jälkeen, ja se on lausuttavana kaavan valmisteluvaiheen aineistossa.</p>

	<p>Selitetekstien yhteydessä olevat värimallit ovat kuitenkin molemmat violetteja ja jälkimmäisen viivoitus erottuu hyvin heikosti. Kartoilla ensiksi mainitut peltoalueet ovat violetteja ja jälkimmäiset himmeän punaista viivoitusta. Maisemaselvityksessä havaitut maiseman arvot on huomioitu kehityskuvan vyöhykekartalla hyvin. Myös tiedossa olevat kiinteät muinaisjäänökset on pääosin otettu huomioon vyöhykkeiden rajaamisessa. Poikkeuksina ovat seuraavat kohteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Monneronmäki</i>, kivikautinen asuinpaikka (muinaisjäänöstunnus 108010031). Asuinvyöhyke ulottuu osittain muinaisjäänösalueelle, mikä ei ole hyväksyttävissä. Myöskään muinaisjäänöksen ympäristöön, erityisesti sen koillispuolelle, ei voida suunnitella rakentamista ilman tarkempia arkeologisia tutkimuksia. - <i>Koivisto</i>, mahdollinen kiinteä muinaisjäänös (mj-tunnus 108010033). Täydennysrakentamisen suunnittelu mahdollisen, tarkemmin rajaamattoman rautakautisen kalmiston ympäristöön ei ole mahdollista ilman riittäviä tietoja kohteesta. - <i>Metsäkulman-Ojalan</i> alueelle merkityn vyöhykkeen sisällä sijaitsee rautakautiseksi epäilty kiinteä muinaisjäänös <i>Lavassalo</i> (mj-tunnus 108010027). Vyöhykkeen rajausta tulisi korjata myös tältä osin. <p>Maisemaselvityksestä maakuntamuseo toteaa lisäksi, että myös muu kulttuuriperintökohde -statuksella muinaisjäänösrekisteriin tallennetut arkeologiset kohteet, kuten edelleen asutut historialliset kylätontit, on syytä ottaa huomioon ja merkitä kartoille. Sivulla 7 esitetty esikeraamisen kivikauden ajoitus on vanhentunut, nykytiedon mukaan se ajoittuu Suomessa noin 8700-5200 eaa. Pirkanmaan alueella on ollut asutusta noin vuodesta 7500 eaa. lähtien. Pirkanmaan maakuntamuseo ei voi tarkemmin ottaa kantaa kehityskuvaan, ennen kuin alueen rakennetun ympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön inventoinnit ovat valmistuneet. Kaavaehdotus selvitysaineistoinen tulee toimittaa Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.</p>	<p>Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys on tekeillä, potentiaaliset arvokohteet ja -alueet on merkitty kaavaluonnokseen. Selvitys valmistuu kaavan ehdotusvaiheeseen mennessä. Kohteiden arvot ja suojelumääräykset tarkentuvat kaavaehdotuksessa. Kulttuuriympäristön arvot on huomioitu kaavaluonnoksessa uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa.</p>
<p>MTK Hämeenkyrö (IV)</p>	<p>Mikäli kaavan halutaan edistävän maatilatalouden ja maiseman säilymistä, pitäisi väliaikaisesti tarkoitettujen viljelyyn ja tuotantoon liittyvien rakennelmien tekeminen olla kevyesti säänneltyä. Niiden ei ainakaan pitäisi vaatia raskaita luvituksia tai kaavallisia merkintätarkasteluita.</p> <p>Tällä hetkellä monet ilmastotutkijat povaavat suuriakin muutoksia ilmastoomme ja säihimme. Tämä tuo monia haasteita ruuantuotantoon. Näemme, että jollakin tavalla nämä tulevaisuuden haasteet tulisi huomioida valmisteilla olevassa kaavassa.</p> <p>Kaavalla ei voida ottaa kantaa viljeltäviin kasvilajeihin, mutta kaavalla voitaneen ehkäistä peltolohkojen pirstoutuminen. Laajoja peltoaukeita osoitetaan säilytettäväksi viljelyalueina, mutta viljelyn säilyminen vaatii myös sopivan kokoiset peltolohkot.</p> <p>Tämän hetken tietämyksen perusteella ei voida varmuudella sanoa mitä ja millä keinoin maata viljellään ja ruokaa tuotetaan 30-40 vuoden kuluttua.</p> <p>Mikäli joidenkin ilmastotutkijoiden ennusteet käyvät toteen, esimerkiksi tuulisuus ja sateisuus lisääntyvät, tarkoittaa tämä sitä, että Suomessakin on siirryttävä entistä enemmän käyttämään mm. tuulisujoja-aitoja ja erityyppisiä katteita useilla kasveilla.</p> <p>Toinen katteiden käytön tarvetta lisäävä asia on vähenevä kasvinsuojeluaineiden valikoima. Tällä hetkellä tämä koskettaa erityisesti nk. erikoiskasvituotatoa, mutta on varsin todennäköistä, että kasvinsuojeluaineiden valikoima kapenee jatkossa laajemminkin.</p> <p>Mikäli uhkakuvana oleva ilmastomuutos aiheuttaa kuivuuden lisääntymistä, lisääntyy kastelun tarve ja merkitys. Kastelurampit saattavat siis olla myös tulevaisuutta myös Hämeenkyrössä. Kasvinviljelyn lisäksi tuotantomuodot ja -tavat saattavat muuntua myös</p>	<p>M-1 ja MA-alueilla sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen, eikä se edellytä suunnittelutarveratkaisua (MRL 137 §).</p> <p>Peltolohkoja ei tulla pirstomaan rakentamisella siten että viljely vaikeutuu. Yksittäisiä viljelyalueita huomioidaan maanomistajien yhteydenottojen kautta.</p> <p>Lähtökohtaisesti mahdollisuudet maatalouden muutoksiin halutaan kaavalla turvata, mutta tulevaisuuden haasteisiin on vaikea varautua. Mikäli MTK:lla on konkreettisia ehdotuksia siitä, miten kaavassa tulevaisuuden haasteisiin varauduttaisiin, toivomme siitä palautetta.</p> <p>Kaavoitukseen on sisällynyt kylillä järjestettyjä tavoitepajoja ja tilaisuuksia sekä osallisten vastaanottopäiviä ja tapaamisia, joissa osallisten tavoitteita on koottu. Maatalouden, mm. marjan ja maidon tuottamisen, laajentamistarpeet huomioidaan kaavassa tuottajien esittämien tavoitteiden mukaan.</p> <p>Kaavan valmistuttua maanomistajasta riippuu, haluaako hän rakentaa tai myydä merkityt rakennuspaikat mailtaan. Kunnan maanhankinnan tavoitteet ja etuosto-oikeuden käyttäminen eivät tähän mennessä ole</p>

	<p>kotieläintiloilla. Perinteisiä karjasuojia saatetaan korvata kevytrakenteisilla, siirrettävillä sade- ja tuulisuojilla.</p> <p>Pohdimme johtokunnassamme sitä, että edullisimman rakentamisen vyöhykkeitä ei saisi rajata yksinomaan asuinrakentamista varten. On muistettava, että nyt suunniteltavalla alueella on Pirkanmaan maakuntakaavassa merkitty marjan- ja maidontuotannon kehittämisvyöhyke. Maakuntakaavan prosessissa huomautettiin, että tätä marjojen ja maidontuotannon kehittämisaluerajausta on syytä laajentaa ja että sen pitäisi käsittää myös muiden tuotantomuotojen kehitys. Vastineessaan maakuntahallitus totesi, että rajausta ei estä tuotannon kehitystä myös rajatun alueen ulkopuolella.</p> <p>Pohdittava asia on sekin, aiheuttaako edullisimman rakentamisen vyöhykkeen merkintä kartalle riskin kiinteistökaupoille? Mikäli vyöhyke rajataan ainoastaan asuinrakentamiselle, onko seurauksena se, että kunta pyrkii aktiivisesti kiinteistökauppojen yhteydessä käyttämään etuosto-oikeuttaan em. alueisiin? Huolenamme ovat myös mahdolliset lunastustoimet ja maanomistajan niistä saama korvaus.</p> <p>Maan- ja metsänomistajien edustajana MTK Hämeenkyrö ry:n johtokunta haluaa muistuttaa, että metsä kasvaa ja kehittyy koko ajan. On vaarallista ajatella, että vuosikymmenten jälkeen metsät olisivat samanlaisia kuin nyt. Metsä on dynaaminen, jatkuvasti kehittyvä ja kasvava kokonaisuus. Normaaliin metsän kiertokulkuun kuuluvat myös metsän hoitaminen kuten harvennus, hakkuu ja uudelleen istutus. Näiden lisäksi erilaiset luonnonilmiöt, kuten myrskyt, metsäpalot ja tuhoeläimet muuttavat metsää. Huolenamme on maisematyöluopien vaatimusten lisääntyminen. Ne ovat lisäkustannus ja saattavat aiheuttaa esim. hakkuiden viivästymistä yms. Maisematyöluopien lisäksi virkistysalue / lähivirkistysalue-merkinnät yksityisten mailla ovat mietintää aiheuttavia. Metsien monipuolinen virkistyskäyttö mahdollistuu jo nyt koko maailmankin mittakaavassa ainutlaatuisten jokamiehen oikeuksien kautta, eikä siten erillisiä virkistysaluemerkintöjä ole syytä tehdä.</p> <p>Kaavan laadinnassa käytetään emätilatarkastelua, jota monet maanomistajat pitävät epäoikeudenmukaisena, ja ainoastaan keinona estää maakaupat/asuinrakentaminen. Emätilatarkastelussa leikkaamisajankohtana käytetään Hämeenkyrössä rakennuslain voimaantuloa 1.7.1959. Tuosta ajankohdasta on kulunut jo liki 60 vuotta. Yhteiskunta, maanomistus ja lainsäädäntö ovat muuttuneet merkittävästi. Olisiko emätilatarkastelua ja sen leikkaamisajankohtaa syytä tarkentaa ja nykyaikaistaa?</p>	<p>yleensä kohdistuneet yksittäisiin maaseutualueen rakennuspaikkoihin. Lunastustoimia kunta käyttää vain asemakaavoitetuilla alueilla. Alueelle ei ole tulossa asemakaavoja.</p> <p>Kaavalla ei ole tavoitteena vaikeuttaa normaalia metsänhoitoa. Valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella metsän hakkuissa suositellaan erityisesti ottamaan maisema-arvot huomioon. Maisemallisesti arvokkaimmat metsäalueet on osoitettu kaavassa merkinnällä MY.</p> <p>Kaavan yleismääräyksissä todetaan: puiden kaatamista ei saa suorittaa ilman maisematyölupaa SL-, Natura-, MA-, MU- ja MY-alueilla eikä alueilla, jotka on rajattu luo-1-, luo-2-, luo-3-, s-1- tai arvokkaan harjualueen tai geologisen muodostuman -merkinnällä. Vastaava määräys on Kirkkojärvi-Heinijärvi-Herttua-Jumesniemi -kaavassa.</p> <p>Virkistysaluemerkintöjä ei ole osoitettu yksityisille maille.</p> <p>Emätilatarkastelu on edelleen vakiintunut käytäntö, se on laadittu myös vesistön toisella puolella olevan KHHJ-yleiskaavan yhteydessä. Ranta-alueen ulkopuolella emätilatarkastelun leikkausajankohtana on tässä kaavassa käytetty 1.1.1980, ja selvitystä on sovellettu joustavasti siten, että se ei estä hyvien rakennuspaikkojen merkitsemistä kaavaan. Rannoilla emätilaselvityksen leikkausajankohta on perinteinen 1.7.1959, jotta maanomistajien kohtelu olisi tasapuolista eri kaava-alueiden välillä. Ranta-alueilla emätilaselvitys säätelee rakentamisen mahdollisuuksia tiukasti, vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti.</p>
<p>Sivistyslautakunta (V)</p>	<p>Kaavoitusarkkitehti pyytää sivistyslautakunnalta lausuntoa Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulman oikeusvaikutteisen osayleiskaavan kehityskuvasta. Lausuntoa tai kommentteja pyydetään kehityskuvan aineistosta (1. kehityskuva, 2. maisemaselvitys, 3. luontoselvitys). Nyt nähtävillä oleva luontoselvitys on luontoselvityksen osa 1/2. Täydentävät luontoselvitykset (esim. liito-oravat, viitasammakot, täydennysalueet) raportoidaan kaavan valmisteluvaiheen nähtävilläolon yhteydessä.</p> <p>Aineisto on nähtävillä kunnan kotisivuilla 22.3. - 23.4. ja sivistyslautakunnan työtilassa Virrassa.</p> <p>Sivistyslautakunnalla ei ole huomautettavaa Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulman oikeusvaikutteisen osayleiskaavan kehityskuvaan.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

<p>Tekninen lautakunta (VI)</p>	<p>Kaavoitusarkkitehti pyytää viranomaislausuntoja Sasi - Mahnala - Laitila - Metsäkulman oikeusvaikutteisen osayleiskaavan kehityskuvasta 23.5.2019 mennessä. Kehityskuva oli nähtävillä 22.3. - 23.4.2019 välisen ajan.</p> <p>Hämeenkyrön kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmaa ollaan parasta aikaa päivittämässä. Kehittämissuunnitelman päivittämisessä otetaan huomioon ja kartoitetaan myös Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulman alueen vesihuollon tarpeet. Kehittämissuunnitelman päivittäminen valmistuu kesällä 2019.</p> <p>Oheismateriaali: kehityskuvaraportti liitteineen, maisemaselvitys, luontoselvitys sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma</p> <p>Tekninen lautakunta toteaa, että kaavan laatimisessa tulee ottaa huomioon asutuksen sijoittumisen osalta vesihuoltolaitoksen toiminta-alue mahdollisuuksien mukaan ja se on huomioitu laaditussa kehityskuvassa. Teknisellä lautakunnalla ei ole huomautettavaa Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulman oikeusvaikutteisen osayleiskaavan kehityskuvaan.</p>	<p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
---------------------------------	--	----------------------------------